هر کمگه کرك

"الفت" غزیته‌سینه علاوه اولارق هر آیده ویروله‌چك رساله‌چه‌لر ١٩٠٦ سنه‌نك آخرینه قدر (١٢٠) صحیفه‌لك بر مکمل کتاب اولاجقدر.

Типографія К. С. АНТОКОЛЬСКАГО.
С. ПЕТЕРБУРГЪ, Загородный пр., д. № 34.
Напечатано 1 Апрѣлѣ 1906 г,

يا الله يا كريم

خاتم الانبياء حضرت محمد مصطفى صلى الله عليه وسلمڭ اوصافنى و احوالنى و معيشتنى بيلمك هر مؤمنگه واجبدر.

بزم پيغمبرمز محمد مصطفى صلى الله عليه وسلم جمله پيغمبرلرڭ آخريدر، شوڭ ايچون خاتم الانبياء تسميه اولنمشدر.

حضرت پيغمبرمز محمد مصطفى صلى الله تعالى عليه وسلم، عالم ارواحده جمله انبيادن مقدم وار ايدى، و پيغمبر ايدى (كنت نبياً و آدم بين الماء والطين) حديث شريفىڭ معناسى بودر.

حضرت فخر الكائنات عليه افضل التحيات، جمله آدم بالاسىڭ افضلى و آرتغيدر. نتاك بيورمشلردركه: (انا سيد ولد آدم ولد ولافخر) حضرت سرور كائنات عليه افضل الصلوت افنديمز بيورمشلردركه: (انى لاعرف حجراً بمكة كان يسلم على قبل ان ابعث انى لاعرفه الان) بو حديث شريفڭ معناسى: من تحقيق بيلورم، مكهٔ مكرمه‌ده بر طاش، پيغمبرلك كيلمازدن مقدم بكا سلام ويرور ايدى، من اول طاشنى حاضرده هم بيلورم. پيغمبرمز صلى الله عليه وسلمڭ قدر حرمتينى، طاش دخى بيلمشدر.

بز آدم اولوب، حضرت پيغمبرگه امت اولديغمز حالده، پيغمبرمزڭ حالنى و معيشتنى بلمازساك، بزڭ كوڭللرمز طاشدن دخى قارا بولسه كيراك.

حضرت پيغمبرمز محمد مصطفى صلى الله عليه وسلم، حضرت عيسى عليه السلام ولادتندن (٥٧٠) نجى يلى ١٧ نجى مارتده، ربيع الاول آيينڭ ١٢ نجى كوننده، مكهٔ مكرمه‌ده، آتاسى عبد الله بن عبد المطلب بن هاشم يورتنده دنياغه كلمشدر. حضرت پيغمبرڭ آناسى وهب قزى آمنه

ایدی. پیغمبرمزنڭ آتاسی عبدالله، پیغمبر علیه السلام دنیاغه کلمزدن اول وفات ایتمشدر، شول طریقه محمد علیه السلام یتیم اولارق دنیاغه کلمشـــدر. حضرت پیغمبرنڭ دنیاغه کلدیکی زمان نیچه معجزه‌لر ظاهراولوب، جمله‌سی سیر کتاب لارنده، مفصل صورتده بیان بیورلمشدر. حضرت محمد صلی الله علیه وسلم یکرمی بش یاشنده، ام المؤمنین حضرت خدیجه‌نی آلدیغی زمان، خدیجه آنامز علی روایة قرق یاشنده ایدی. پیغمبرمز حضرت خدیجه ایله یکرمی بش یل عمر ایتمشدر حضرت خدیجه بنت خویلد بن اسد بن عبد العزی بن قصی القرشیه، جمله علمـا اتفـاقاً، اول مسلمان بولغـان کشی حضرت خدیجه‌در دیمش‌لر (اول خلق الله اسلاماً متفق علیه) حضرت خدیجه نڭ اولـکی ایری (زوجی) هالة بن النباش بن زیاد التمیمی خلیف بن عبد الدار خدیجه آنامز حضرت علیه السلام پیغمبر اولدقدن اون سنه صوکره وفات ایتمشدر. حضرت خدیجه حقنده (خیر نساء هذه الامة) حدیث شریف وارد اولمشدر.

حضرت عباس رضی الله عنه: (افضل نساء اهل الجنة) خدیجه و فاطمه و مریم و آسیه، حدیث شریفنی روایت ایلمشدر. حضرت خدیجه رضی الله عنها، حضرت پیغمبره اوزنی خاتونلقغه عرض ایلدکدن صوکره، مالنی و املاکنی دخی حضرت پیغمبره بخش ایلمشدر. حضرت پیغمبرنڭ جمله بالالاری حضرت خدیجه‌دن اولمشدر یالغز ابراهیم اسملی اوغلی ماریه اسملی هدیه کنیزکدن دوغمشدر.

حضرت محمد صلی الله علیه وسلمه قرقنجی یاشنده پیغمبرلك کلمشدر، پیغمبرلك نڭ اولی رؤیای صادقه دوغری توش ایله باشلانمش‌در. حضرت پیغمبر شونڭ ایچون بیورمشدر که: (الرؤیا من الله و الحلم من الشیطان) رؤیا یخشی توش الله‌دندر حلم یامان توش شیطاندندر. و بر روایتده الرؤیا الصالحة من الله والرؤیا السؤ من الشیطان فان رای رؤیا حسنة فلیبشر و لا یخبر الا من یحب) یخشی توش کورسه دوستنه ســویلاسن، بیورمشدر. حضرت ابو هریره رضی الله عنه روایت ایدر که: زمان یقین کیلسه،

مسلمان‌نڭ توشی خطا اولماز، هر کشی نڭ سوزی دوغری اولورسه، توش هم دوغری اولور. (اذا اقترب الزمان لم تکد رؤیا المسلم تکذب و اصدقکم رؤیا اصدقکم حدیثا). یخشی توش الله‌دن بر بشارت سوینچ‌در. (الرؤیا الصالحة بشری من الله) حضرت ابو هریره روایت ایدر که: یخشی توش پیغمبرلك‌نڭ قرق آلطی جزءندن بر جزدر (الرؤیا الصالحة جزء من النبوة) عبادة بن صامت روایت ایدر که: مؤمن‌نڭ رؤیاسی، پیغمبرلك‌نڭ قرق آلطی جزءندن بریدر. بو حدیث نیچه کره روایت اولنمشدر، صحیح بخاری و صحیح مسلم و باشقه معتبر حدیث کتابلری جمله‌سی نیچه طریقدن روایت ایتمشلردر. امام بخاری برنچی بابنده حضرت عائشهٔ صدیقه‌دن روایت ایدیور: (اول ما بدیء به رسول‌الله صلی الله علیه وسلم من الوحی الرؤیا الصالحة فی النوم) بو حدیث شریف صراحة دلالت ایدر: حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلمه وحی، اول توش ایله باشلانمش‌در. حضرت پیغمبر اوزی دخی خیلی تجربه

بولنور ایدی. بر کون حال کیفیتی حضرت خدیجه‌گه سویلادی ایسه، ام المؤمنین رضی الله عنها همان تصدیق ایلدی، ایمان کتوردی. ورقه بن نوفل دخی تصدیق ایدوب حضرت خدیجه‌نی مبارك لادی.

اول وحی میلادی آلطی یوز اونبچی سنه‌ده کلمشدر. صوڭره اوچ یلغه قریب وحی کیلمدی، شول وقتلرده حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم بیك خفاده بولدی، قایغردی، مکه کافرلاری شادلاندیلر حضرت پیغمبرنی حقارت قیلوب کوله باشلادیلر. هم دین اسلامنی قبول قیلغان کشی‌لرده بیك زور قایغوده بولدیلار. صوڭره تکرار حضرت جبرائیل امین کیلوب، وحی کتوردی، صوڭره دائما وحی کلور اولدی. آیت آیت قرآن نازل اولدی.

حضرت پیغمبرنڭ اول سنه‌لرنده مکه کافرلری الندن چیکدیگی اذا وجفالر انسان ایچون هیچ یوکلمه‌مك ممکن دگل ایدی، پیغمبر علیه السلام‌نڭ شول قدر آور زحمت ومحنت‌لرنی کوتارمگی، اوزی بر معجزه ایدی، شول قدر مشقت‌لرگه

چیدامق هیچ بر بنده‌گه ممکن دگلدر. حضرت پیغمبرگه ایمان کتورگان کشی لرنڭ نیچه‌سی، کافرلرنڭ اذا ومسخره‌لرینه چیدامایینچه مکهٔ مکرمه‌دن مجبور اولدیلار، مکه‌دن کوچب کیتدیلر. حضرت پیغمبرگه هم سویلادیلر، مکه‌دن کوچارگه دیملادیلر، حتی حبش مملکتنی بیك مدح ایتدیلر، حضرت عثمان دخی اولگی هجرتده حبشستانغه باروب کورب قایتقان ایدی، ایکنچی مرتبه هجرت قیلغان زمانلرنده، حضرت پیغمبرنی برابر کوچارگه بیك دیملادیلر، فقط پیغمبر علیه السلام (ارجعوا الیها علی برکة الله) بیوردی، اوزی هجرت ایتمدی، اللـه تعالی‌نڭ امرینه منتظر اولـدی.

هر دائم مجربدرکه: بنده بر فکر ویولغه خدمت ایلدیلی زمان، شول فکر خلق آراسنده تیز قبول بولنمه‌سی ایچون، اول درجه‌ده شول فکر صاحبی‌نڭ اوزی، اوز فکرینه اینانمق لازمدر. اگر اوزی کامل اخلاص ایله اینانسه، شول وقت خلق آراسنده دخی بیك تیز مقبول اولور، اوزی هم ثبات ایدر آغرلقلره دخی تحمل ایدر. اگر اوزی اینانمسه ثبات ایده‌مز. حضرت پیغمبر ابتداء امردن اوزی کامل اینانمش ایدی، دعواسی خیال دگل یاکه بر فانتازیه دگل، بلکه محض حقیقت اولدیغنی اوزی قطعیاً بیلور ایدی، هیچ شك شبهه ایتمزدی، شول سببدن کافر لرنڭ اذا وجفالرینه تحمل ایلدی، نیچه تورلی مشقت وآورلقلرنی یوکلدی، آخرده مقصودی حاصل اولاجغنی شکسز بیلوب توردی، هم شولای اویلاغنچه مقصودی تمام حاصل بولدی. حضرت پیغمبر اوزینڭ پیغمبرلکنی تبلیغ ایتمکده، اصلا تردد ایله‌مدی، عربلرنڭ سوء قصدندن هم خوف ایله‌مدی. هیچ قورقمدی. مکهٔ مکرمه‌ده کافرلرنڭ قوتی غایت جسیم ایدی، کافرلر بیك کوچلی ایدیلر. هم کافرلرنڭ آتا بابالرندن قالغان نیچه منڭ ییللردن بیرلی توتقان دین لرنی باطل دیمك، ینگل ایش دگل ایـدی.

حضرت پیغمبرمزدن اول، عربلرده (بت) قه عبادت قیلمق شول قدر

شائع اولمش ایدی، عرب قبیله‌لردن هر بر قبیله‌نك اوزینه مخصوص بر معبودی، کعبة الله اطرافنده بار ایدی. هر ییلنی بر مرتبه، عرب‌لر هر طرفدن مکهٔ مکرمه‌گه اوزلرینك معبودلرنی زیارت قیلمق ایچون کلورلر ایدی. شول مناسبت برلان مکه‌ده، بیك زور تجارت (یارمارکه) یری اولمش ایدی. حضرت پیغمبر عرب‌لرنك دین‌لرنی باطل قیلغاچ، شول تجارت‌لرگه هم، بیك زور زیان بولمق احتمالی بار ایدی، بونلرنك همه‌سنی فکر قیلوب اویلاب، قریش‌نك زور کشی‌لری، حضرت محمدنك پیغمبرلکنی قبول ایتمك استه‌مزلر ایدی. شونك ایچون حضرت پیغمبرنك نیچه معجزه لرنی کورسه‌لرده، دین اسلامنك حقلغنی بیلسه‌لرده، قبول ایتمك استه‌مزلر ایدی.

حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم، پیغمبر اولدقدن صوکره مکهٔ مکرمه‌ده اون اوچ ییل کافرلرنی دین اسلامغه دعوت ایلدی، شول اون اوچ یل ایچنده بیك کوب مشقت‌لر کوردیلار، نیچه نیچه ظلم‌لره، ومسخره‌لق‌لره تحمل ایلدی، همان کافرلری دین اسلامغه دعوت ایتمکدن، بر ساعتده توقتامادی، همان دین اسلامنك حقلغنی سویلادی، هیچ ملال کیلمدی، هیچ کیمدن خوف قیلمدی قورقمدی، همان حقلق اوزره ثبات قیلدی. فقط حضرت پیغمبر علیه السلم اول مکهٔ مکرمه‌ده وقتنده، دین اسلامنی ممکن قدر ملایمت ایله، ممکن قدر یومشاقلق ایله تبلیغ ایلدی. مکه کافرلری حضرت پیغمبر (ع‌م) گه قارشی، بیك زور قوت برلان حاضرلندیلر. نیچه مرتبه پیغمبر (ع‌م) نك جاننه قصد قیلدیلر، اوترورگه دخی اویلاشدیلر، نیچه مرتبه حضرت محمدنی اوترمك ایچون قرار ویردیلر ونیچه مرتبه حضرت پیغمبرنی اولترمك ایچون آدملر تعیین ایتدیلر. بر دفعه اکابر قریش (دار الندوه ده[1]) اجتماع قیلوب، ابوجهل باش بولوب مشاوره قیلدیلر، اوترمکنی ابوجهل اوزی اوستنه آلدی، شول وقتده پیغمبر علیه السلام مسجد حرمگه

[1]) دار الندوه مشاوره و مصلحت یورتی.

چیغوب، حطیم [2]) یانندە نماز اوقودی. حضرت پیغمبر هیچ خوف قیلمـاینچـه اوزون اوزون سجدەدە یاتوب نمازنی تمام اوقودی. شـول اوترمك ایچون اتفـاق قیلغان کشی‌لر قاراب توردیلر، حضرت پیغمبر هیچ قورقمـدی، بونلر اوترورگـه قورقدیلر. صوگره قریش کافرلری بـنی کنانەنڭ بیك زور کشی‌لرندن معمر بن یزید اسملی کشی‌گە مشاورە قیلدیلر. بو اوز زمانندە کنانە قبیلەسندە بهادرلق ایله مشهور کشی ایدی، قریش خلقنه وعدە بیردی، فلان کوننی اوزوم اوترەم دیب. وعدەلی کونندە کیلدی. هم شول کونی دخی پیغمبر علیه السلام مسجدگە نمازغە چیقدی، هیچ قورقمدی، معمر اوزی قورقب کیرو کیتدی. بوندن بشقە نیچە کشی‌لر رسول اللەنی اوترورگە نیت ایتدیلر، لکن هیچ بری جسـارت قیلمـدیلر: ابولهب، عتبـه بن ربیعـه، وبشـقەلر همەسی شول وقتنڭ مشـهور کشی‌لری، حضرت پیغمبرگـه خـلاف ایـدیلر. حضرت پیغمـبرنی اوترمـك قصدندە همەسی اتفاق ایدیلر. بو واقعەلر همەسی حدیث کتابلرندە مشهوردر.

پیغمبر علیه السلام شول قدر قوتـگه قارشی هیچ خوف ایتماینچه قورقماینچه، خلقنی دین اسلامغە چاقردی. حضرت پیغمبرنڭ یالغزشول حالنی‌گنه اویلاساقده، پیغمبرلـگنی انکار ایدرکه، انصافی بولغان کشی‌گە یول قالماز البتـه عناد قیلغـان کشی‌لرگـه بزنڭ هیچ سـوزمز یوق فقط آلارنڭ انکارلری صریح بر عناد ایکاننی اولچەرگە کوب نرسـه کیراکمی: حضرت عیسی عه م کبك بر بندەنی بر کشینی، الله دیب، اللەنڭ اوغلی دیب ایتوگە عقل‌لری قبول قیله، حضرت محمد علیه السلامنی پیغمبر دیب ایتوگە عقل‌لری قبول قیلمی، بونـکا صوقر عنـاد دیب‌گنه ایتورگـه ممکن بولور.

پیغمبر علیه السلامنڭ نبوتی حقندە، حق پیغمبراولدیغنی هرکیم بر درجه اولچاب بیلورگە کیراك. کافر دشمـانلرغە قارشی، بو خصوصدە هر مسلمان ایچون بر آز علم قورالی همـکیراك، عقل میزانی

[2]) کعبة الله یانندە بر دیوار یاخود قویمە.

هم كیراك.

دنیاده حضرت محمد علیه السلامدن مقدم نیچه پیغمبرلر بولغان، همه‌سنی تاریخ كتابلری قبول قیله‌در، دنیاده نیچه تورلی تاریخ كتابی بولسه همه‌سی موسی علیه السلام، ابراهیم علیه السلام، یوسف، یعقوب، نوح علیهم السلاملر نی قدر پیغمبرلر بولغان همه‌سنی یازالر، معجزه‌لرنی‌ده بیان قیله‌لر، آلارنڭ كتاب لرنی دخی مقدس كتاب دیب بله‌لر. اوزلری شول كتابلر ایچنده، شول پیغمبر دیگان كشی‌لرنڭ نیچه عیب لرنی یازه‌لر. (حاشا ثم حاشا) پیغمبر دكل قارا موژیك‌نڭ هم عقلی بولغانی قبول قیلمازلق سوزلرنی، شول مقدس كتابلرینه یازه‌لر، حتی حضرت موسی عه م غه اوغرلق قیلدی دیلر، داود عه م نی بر كشی‌نڭ خاتونی برلان بیله‌ندی دیلر. شوندی نچار سوزلر سویله‌سه‌لرده، پیغمبرلكنی انكار قیلمی‌لار. حتی شول كتابلرنڭ اول پیغمبرلرگه اسنادی هم بیك ضعیف بولسه‌ده، قبول ایتكانلر. حضرت عیسی پیغمبر اولدیغی زمان اوتوز

یاشنده ایدی، خلقغه اوچ‌گنه یل نصیحت قیلدی، صوڭره رفع اولندی. هیچ معلوم دكل، اوز كوننده نیچه آدم عیسی دینی قبول ایتمش ایكان. انجیل كتابی حضرت عیسی عه م زماننده یازلغانیده یوق. شولای بولسه‌ده شول پیغمبرلرنڭ همه‌سنی قبول قیله‌لر پیغمبرلر دیلر.

اما حضرت محمد عه م نی دوشمانلری دخی، محمد عقللی كشی ایدی دیلر، عموم عربلر بالا وقتندن الامین دیدیلر، تعلیماتنده هیچ بر كمچیلك تابالمی‌لر، حتی بو زمان كافرلری‌ده دین محمدی دن، خصوصاً اساس دیندن هیچ بر عیب تابارغه ممكن بولماغاچ، تعدد زوجات كبی جزئی مسئله‌لر برلان، بزنڭ كیم عقل یاشلرنی اغفال ایده‌لر. بزنڭ یاشلرمز بر ایكی میسیونیر كتابنی اوقی‌لرده، پرافیسر فلان شولای سویله‌دی، پرافیسور فلان بولای سویله‌دی (روسیه‌ده پرافیسورلك نیچه تین اولدیغندن خبرلری یوق) دیب دین اسلامغه حقارت كوزی ایله قاریلار.

دنیاده اصل پیغمبرلك اولدیغنی قبول قیلغان کشی‌لر حضرت محمد عه م نڭ پیغمبرلکینی دخی قبول قیلسه‌لار کیراك. «بو مسئله‌نی عموم دول معظمه هیئتندن دخی تصدیق ایتدرمك، اسلام حکمدار لرینڭ وظیفه‌سیدر. بو مسئله عموم پادشاه لر طرفندن رسما تصدیق اولنمادقچه، بزه هیچ بر حکومت تحت اداره‌سنده راحت یاشامق اولامز. روسیا مسلمان‌لارینڭ دخی برنجی وظیفه‌لری (غاصودارستونناى دوما) ده مجلس مبعوثان هیئتی طرفندن بو مسئله‌نی تصدیق ایتدرمك‌در. (او زمان حضرت محمد حقنده اطالهٔ لسان ایدنلر، عدلیه محکمه‌سنده مجرم صفتیله محاکمه اولنورلار.

حضرت محمد علیه السلام اسلام دیننی تعلیم‌گه باشلاغان وقتنده، کمالتکه یتشکان تمام قرق یاشنی توترغان بر کشی ایدی. عرب‌لر ایچنده مقبول و معتبر بولغان کشی‌لر، حضرت ابو بکر کبی آدملر دین اسلامنی هیچ شك‌سز قبول قیلدیلر. تمام یکرمی اوچ یل حضرت پیغمبر دین اسلامنی تعلیم ایتدی. اول باشده انکار قیلغان کشی‌لرده آخرنده قبول قیلدیلر، نیچه یوز مڭ آدم حضرت پیغمبرنڭ اوزی سلامت وقتنده قبول قیلدیلر، صوڭره حضرت محمد عه م "حجة الوداع" صوڭ مرتبه حج قیلغان وقتنده، عرفاتده یوز یکرمی مڭ کشی‌گه بردن اعلان قیلدی، (الیوم اکملت الخ) آیت کریمه‌سنی تلاوت بیوردی، هیچ کم انکار قیلمدی. بو حال‌لر همه‌سی حضرت پیغمبرنڭ اوز زماننده یازلدی، هم قرآن کریم حضرت پیغمبرنڭ اوز زماننده یازلدی، نیچه آدملر حضرت پیغمبرنڭ اوزی حیات زماننده قرآننی حفظ قیلدیلر. شول قدر متواتر فاش بولدی، حتی یالغز عربستانده قالمادی شول زمانده دخی یمن، حضر موت، و عراق مملکت‌لرینه قدر یایرادی.

بوندن باشقه دخی اویلارغه یاری: آتا بابادن بت پرس بولغان، علم معرفت و مدنیت‌دن محروم بولغان خلق آراسنده، شول قدر آز وقتده تیز زمانده دین اسلامنڭ نشر اولنمغی عیناً معجزه‌در.

حاضرده مدنیت دعواسنده بولغان خره‌ستیان‌لارغه، بر آدم، یوچموق‌لارنده

بولغان تاقته‌لرینه بر سوز ایتوب قاراسه حتی اوزلری آراسنده اطاعتی واجب بولغان پادشاهلری دخی ایتسه‌لرده، یاخود غراف تولستوی کبك مشهور آدم ایتوب قاراسه‌ده سوزینی قبول ایدرلرمی؟ بو خصوصده تلاسه نیندی کشی بولسه‌ده سوزنی هیچ قبول قیلمازلار، هم هیچ کیم‌نڭ شونداى بر سوزی سویله‌رگه حالی کیلماز. مگر الله تعالی طرفندن عادتدن طش بر قوت برلان کیلگان بر کشی بولسه، شول قدر سوز سویله‌رگه حالندن کیلور، بونی انصاف برلان اویلاسه، هر کیم شولاى سویله‌ر. بو کون مدنیت نڭ اورتاسی بولغان فرانسوزلر ایچنده دخی باروب، بر کشی سویله‌سه: بو پوچماقده‌غی تاقته‌غه عبادت قیلورغه یارامی، بونڭ آغزی یوق بورنی یوق قولاغی یوق بوڭا نصل عبادت ایدرسز؟ دیسه، همان مدنیت‌نڭ ایك یوقاری درجه‌سنده بولغان پریزدینت جنابلری دخی بو سوزنی کوتاره آلماز، سوزنی کوتارسه‌لر دخی اصل سوز مقبوله کیچمز.

حضرت محمد صلی الله علیه وسلم وحشی عربلر ایچنده بو سوزنی سویله‌رگه جسارت ایتدی، هم سوزنی دڭلاتدی بو مسئله‌نی موازنه‌سز اولچه‌وسز کیچمکده بولغان مستشرق‌لره انسان نه دیه بیلور؟ بو کبی حال‌لرنی نظر اعتبارغه آلساق اولچه‌سك، اوز آرا دائما سویله‌ب مذاکره قیلساق، مسلمانلق‌نڭ حقیقتی هر مؤمن قرندشمزنڭ کوڭلنده دلیل‌لری برلان یرلشسه، دوشمانلارمزنڭ مکرنی حیله‌سینی آڭلاساق، دینمزنی صاقلارغه یولمز آچیق بولور.

دین‌لرنڭ اصلی اساسی کتابلرغه مستنددر. خره‌ستیان یهودی‌لرنڭ اساس دینلری بولغان تورات انجیل کتابلری اصل نسخه‌لاری هیچ معلوم دگل، حتی بو کتابلرنڭ کتب سماویه‌دن اولمدیغنه دائر یوزلرچه کتاب لر، کینه خره‌ستیان یهود علمالاری طرفندن یازلمشدر.

الحمد لله ثم الحمد لله بو کون بزم قرآنمز اوچ یوز ملیون اهل اسلام طرفندن بر حرفی تبدیل اولنمیوب، بالاتفاق قبول اولنمشدر. دینی و دنیاوی احتیاج لرمزنڭ همه‌سی بو کتابده موجوددر.

هم هر مسلمان بو کتاب ایله عمل قیلمقده ثبات ایدر. بڭ اوچ یوز سنه‌در، کتابمز نازل اولدیغی کبی‌در، هیچ تبدیل و تغییر اولنمادی.

شول اساس دین بولغان کتابلرنی دخی بر برینه قیاس قیلوب اولچاب قاراساق، بزنڭ قرآن برلان انجیل تورات آرالارنده بیك کوب آیرما تابارمز. البته بز بو سوزلرنی اهل کتاب دعواسنده بولغان کشی‌لرگه قارشی سویله‌میه بیلورمز.

بزنڭ قرآنمز، اوزغان زمانده نی قدر پیغمبر کیلوب کیتکان بولسه، همه‌سینی حق دیب تعلیم قیلادر، هم پیغمبرلرگه نازل بولغان کتابلارنیده حق دیوب تعلیم قیلادر. همه‌سینه برابر ایناتمق هر مسلمانغه واجبدر «لا نفرق بین احد من رسله» بز هیچ بر پیغمبر حقنده عقل قبول ایمتایه‌جك درجه‌ده ادبسز سوز سویله‌رگه حالمز یوق، پیغمبرلر حقنده اویله بر اعتقاد اصلاً و قطعاً جائز دکل دیوب بیله‌مز. بزنڭ اخلاق کتابلارمز پیغمبر دکل واعظ ناصح بولغان امام‌لارمزغه هم اول هر نرسه‌دن اوزگنر صاقلانگز، صوگره کشینی منع ایدوگز دیو تعلیم قیلادر.

خره‌ستیان‌لرنڭ پیغمبرلر حقنده کتابلرنده یازلغان سوزلرگه قاراساق، پیغمبر دگل آزغنه ناموسلی آدملرده ایشله‌مس، شوندای عمل‌لرنی پیغمبرلر قیلدی دیوب یازادر: حضرت نوح ایسروب عورت‌لری آچلوب یورکانده بالالاری اوزینی مسخره قیلدی.

(تکوین ۹ باب فقیره ۵۰).

حضرت ابراهیم اوز خاتونینی باشقه ایرلرگه نچار ایشکه تابشرغان

(تکوین ۱۲ فقره ۱۳—۱۴).

حضرت یعقوب هم آتاسینی هم اللهٔنی آلداغان (تکوین باب ۲۷ فقره ۱۹).

حضرت لوط اوزینڭ ایکی قزی برلان ادبسز عمل قیلغان، بولاردن باشقه نی قدر ادبسز سوزلر یازوب، بو کتابلارغه انجیل تورات اسمی بیرکانلر. شونڭ برلان کتب سماویه‌لرنڭ همه اصلنی یوغالتقان‌لار. البته فیلسوفلرده پیغمبر کتابی دیکان کتابلرده شوندای سوزلر کورگاچ، ایناتمق ممکن بولماغاچ

كلياً انكار قيلغان‌لار. شونڭ اوچون
خرەستيان فيلسوفلرينڭ هەمەسی دين‌سز
لكنی اختيار قيلغان‌لار.

اما بزنڭ علمالرمز: امام اعظم‌لر، امام
غزالی‌لر، ابن الرشدلر، ابن عربی‌لر هەمەسی
قرآن‌نڭ حكمت‌لرينە مفتون اولمش‌لر،
هيچ برسی قرآن‌نڭ بر سوزنی‌دە خلاف
كورگان‌لر يوق. شول قدر علماء اسلام
يوكلر ايلە كتابلر يازمش‌لر. فلسفەدن
نە قدر كتاب استرسەڭز، بو كونە قدر
مكلاب اسلام كتب خانەسی، هەمەسی
ايسكی زمان كتاب‌لری برلان طولمش،
ايچندە اسلاميت‌كە قارشی يازلغان بر
كتاب تابلماز، اساس اسلاميتی تنقيد
ايدر بر سوز بولنمز. حتی خرەستيان
علمالری‌نڭ دخی ميسيونيرلردن بشقەسی
اسلاميت حقندە ادب خارجندە بر
سوز ديەمزلر.

بو كون خرەستيان علمالرندن امريكە
دار الفنون مكتبی تمام قيلغان (غيورغی
زيدان) جنابلری (التمدن الاسلامی)
نام دورت جلد اثرندە: انتشار اسلام
تاريخ نقطەسندن نظر اعتبارە آلنورسە،
بو كونكی آوروپا مدنيتی اوچون اسلا
ميتڭ نمونە اولديغی انكار اولنەمز. ديە
حقانيتی اعتراف ايتمشدر. تاريخی
مطالعە اولنورسە خرەستيان قلمی ظن
اولنەمز، حتی كنديلری عرب قاعدەسنە
بناء اسملرنی (جرجی زيدان مازدقلری
ايچون بزم ملالرنڭ بعض‌لری مسلمان
ظن ايدرلر.

حضرت محمد عليە السلام پيغمبرلكنی
آوروپا محررلرندن فيلسوفلرندن بيك
كوب كشی اثبات قيلەلر آنگليچان فيلسوف
لرندن مشهور توماس كارليل ديگان
كشی ايتە: محمدنڭ پيغمبرلكندە شك
يوقدر، مگر من اوزم محمد دينينی
قبول قيلورغە رضا دگل. قاراگز بو
كشی فيلسوف بولسەدە، اوزی حقلقنی
اقرار هم قيلسەدە، خرەستيانلق تعصی
دين اسلامنی قبول قيلورغە رضا بولمايدر.

بوندن بشقە هر كيم اوز فكری برلان
گنە اويلاسەدە بيلورگە كيراك: مسلمانده
هيچ ميسيونير يوق يعنی خلقنی آقچە
برلان، هر تورلی حيلە برلان، ياخود
پاليتسەنڭ قورقتوی برلان دين‌گە چاقروب

يوروچى بر معين طائفه يوق. شولاى هم بولسەده دين اسلام قطايغەده باروب كيرگان، هندستانغەده كيروب كيتكان، فارس روم مملكتلرينه هم كيروب كيتكان، افريقەنى بتونلاى قابلا غان، حاضرده نصرانى آراسينه آنگليەگه كيروب باره، امريكاغه يقين زمانده كيرسه كيراك، صرف مجوسى بولغان ياپونياغه كيردى. البته مونده بر قوۀ معنويه بار، هيچ شك شبهه يوق مسلمانلقنڭ انتشارى ايچون بزنڭ مسلمانلر هم خدمت قيلەلر، مگر اويلاب قاراساق خرەستيانلرده ميسيونيرلق، مكمل ميسيونير جماعتلرينه، آقچه كوب، هر يلنى ميليون آقچه توگەلر، نيچه تورلى حيلەلر قيلەلر، قزلرى خاتونلرى برلان توزاق قورالر. تركستان ومدى صو ولايتلرنده بر مسلمان كشى اوترسه، يا خود بر زور گناه قيلسه، صوڭره چوقنسه عفو قيلەلر، شولاى بولسەده خرەستيا نلقنى قبول قيلغان كشى بيك آز بولەدر.

شول حاللرنى بخشى اولچاب قارا ساق بز مسلمانلر شكرانه ايدارگه كيراك.

(تاتارسكى اوچيتلسكى اشكولاده) پينكين تربيەسنده يتشكان ايكى اوچ مالايغه ايياروب دين اسلامغه تل اوزاتمق مناسب دكلدر.

بو كون آوروپا مطبوعاتى فضائل دين اسلامدن بحث ايدوب تورديغى بر زمانده، بز نه يوز ابله هيچ حيا ايتمايچه اويالمايچه اسلاميتكه قارشى اينانمايچه خاتونلر مسئلەسى فلان مسئلەسى زمانغه موافق دكل ديگان بولوب، اوزمزنى اوزمز مسخره قيلورغه طرشەمز. خصوصا شاگردلر ايچون دين اسلامنى تنقيد ايتمك هيچ كار عقل دكلدر. علما اسلام واصحاب كرام دين اسلامى نصل تلقى ايتمشلر ايسه، بزه او صورتله كتورمشلردر. بو كون ير يوزنده اوچيوز ميليون اهل اسلام، بونلرنڭ كافەسينه احمق نظريله باقمق انسانيت ميدر؟ انصاف ايدەلم! تدنىگه سبب اسلام ايسه، خرەستيان روسلر نه ايچون ترقى ايتمزلر: خاتونلرى آچيق، حاكميت اوزلرنده، ادب اركان مانع دكل، ميليو نلرى بار، مكاتب عاليەلرى بار، مدنيت

شرائطی همه‌سی تابلغان، بو کون بولارنڭ
حالنه عبرت نظریله قارارغه کیراکده
اوز حالمزگه شکرانه قیلورغه کیراك.
بزگه آلارنڭ خاطرنی تابارغه هیچ بر
وقت ممکن بولماز، بز آلارغه یقین بولورغه
نی قدر اجتهاد قیلساقده، آلار بزگه
هیچ بر وقت یخشی کوز برلان قارامزلر.
قفقازده بر غنیرال علی خانف، روس
حکومتی‌نڭ امرینه اطاعت قیلوب
ارمنی‌لرنی کیسکانده، پتربور غزته‌لری
همه‌سی وحشت‌نی دین اسلامغه اسناد
قیلوب، توکلکان قانلرنی حضرت محمد
صلی الله علیه وسلم‌نڭ صقالی برلان
سورترگه قوشه‌لر. بتون روسیه ایچنده
توکلکان قانلرنی، اوزلرینڭ معبود ظن
ایلدکلرینڭ اشطان بالاقلری برلان سورترگه
قوشمی‌لر.

شولارنی یخشی اویلاب فکر قیلوگزده
انصاف برلان جواب بیروگز: قایده
فاناتیزم؟ بزده‌می؟ مسلمان‌لر فاناتیك
معتصب‌لرمی؟ یاخود خرستیان‌لرده‌می؟
بز بو خصوصده نیچه تورلی دلیل‌لر
قویارغه حالمز کیلسه‌ده صبر قیله‌مز،
تکرار مقصودقه کیله‌مز:

حضرت محمد علیه وسلم اوزینڭ یقین
قرندشلرندن عمی ابو طالب‌نڭ تربیه
سنده، اول دین اسلامنی تبلیغ قیلغانده
آنڭ حمایه‌سندد ایدی؛ شولای هم
بولسه‌ده، اول وقتلرنده خلق‌نڭ قولاغی
اویرانکانچه بیك آفرین ملایم سوزلر
برلان تعلیم ایلدی. صوڭره (فاصدع
بما تؤمر) آیت کریمه‌سی نازل بولغاچ،
حضرت پیغمبر مسلمانلق‌نی علنا بیك
اشکاره تعلیمه باشلادی، شول وقتلرده
عرب‌لر ابو طالب‌که هم آغر سوزلر
سویلاکاچ، ابو طالب حضرت پیغمبرنی
چاقروب سویلادی: من بوندن صوڭره
سینی حمایه ایدرگه حالم کیلمی دیدی.
ابو طالب‌نڭ بو سوزنه قارشی پیغمبر
عه م دیدی: من حق پیغمبر من،
من هیچ بر وقت بو سوزمدن قایتمام.
سن بنی حمایه ایتماسڭ، الله حمایه
ایدر دیب ابو طالب حضورندن
چیقمش ایدی. بونڭ اوزرینه ابو طالبده
حضرت پیغمبرنڭ صداقتنی کوروب،
تکرار حمایه‌سنی تأمین ایلدی. عرب

قاعدەسی برلان آنط ایدوب هر نی تلاسڭ سویله من سنی قریشه تسلیم ایتمام دیدی.

شول وقتلرده کبار صحابەدن حضرت عمر ایله حضرت حمزه دخی مسلمانلقنی قبول قیلدیلر بعده مسلمانلر قوت تابدی، قریش کافرلری هر طرفدن اسلامیتنڭ آلغه بارغاننی کوردیلر، بر کون حضرت پیغمبرنی "دارالندوه" ده اوزلرینڭ مجسلرینه چاقردیلر. حضرت محمد عم کیلگانده همەسی آیاقده توروب قارشی آلوب حرمت ایتدیلر، هم شول مجلسده محمد عمگه سویلا دیلر: ای محمد! بز سنی بو یرگه شونڭ اوچون چاقردق، سن بزنڭ بتلرمز معبودلرمزنی حقارت قیلمه، آتا بابادن قالغان دیننی عیب قیلمه بوزمه، بزنڭ آرامزغه صوقلق صالمه. بز سڭا نی تلاسڭ شونی بیرایك: آقچه دولت کیراك بولسه حاضر بز سڭا شول قدر مال جمع قیلوب بیرورمز، قریش ایچنده سندن بای کشی بولماز. اگر شهرت کیراك بولسه بز سنی حاضر جملەمزگه امیر قیلوب باش قیلوب قویامز، جملەمزگه سید بولاسن، پادشاهلق دیساڭ پادشاه قیلەمز، فقط سن بزنڭ دینمزگه سوز اوزاتمه دیب بیك کوب یالواردیلر. حضرت پیغمبر شول سوزلرگه قارشی دیدی: میڭا هیچ نرسه کیراکمی، سز شول بتلرغه عبادتنی قویڭز، اللهغه عبادت قیلونڭز، دنیا وآخرتنڭز معمور و مسعود اولسون، سز مینڭ بو سوزمنی قبول قیلونڭز، بشقه هیچ نرسه کیراکمی دیدی، همان دین اسلامغه دعوت ایلدی. مکه کافرلری بوندن دخی امیدلرنی اوزوب، تکرار حضرت پیغمبرنی و مسلمانلقنی قبول قیلغان کشیلرنی اذا و جفا قیلورغه باشلادیلر، شول قدر جفا قیلدیلر، حتی مسلمانلر صبر قیلورغه طاقتلری قالماغاچ، ایکی مرتبه حبش یورتنه کوچب کیتدیلر. بو هجرتلری پیغمبر عم نڭ نبوتندن بشنچی یلده ایدی. شول حاللرنی انصاف برلان اویلاب اولچەگانده، هر کیمگه معلوم بولور بو بیچاره مسلمانلر، شول قدر یراق

حبش مملکتینه، دنگزلر آشوب، بالا چاغا
ری برلان کوچب یورولری، البته
اوزلرینگ کامل ایناموقلارندندر.
اگر کامل اعتقاد قیلمسه‌لر، ایناسمسه‌لر؛
بو قدر مشقتکه چدامق ممکن اولمز
یدی. عمر الفاروق کبی عقللی مسلم
جهان اولان آدملرنی اقناع ایدوب بت
پرستلکدن اعراض ایتدرمك اوچون
حقیقتدن بشقه هیچ بر قوت اوله‌مز. هم
هر اهل انصاف بو حقیقتی قبول ایدر.

حتی حضرت محمد عه م نگ پیغمبر
لکنی اعلان قیلغان زمانلرنده قریشنگ
معامله‌سنی یخشی ملاحظه قیلساق،
حضرت پیغمبرگه قارشی سویلاکان
سوزلرنی فکر قیلساق، انصاف برلان
اولچه‌سه‌ك، عربلر حضرت محمد عه م نگ
پیغمبر لکنی انکار قیلمای‌لر، هم قرآنغه
قارشی هیچ بر سوز سویله‌می‌لر، حتی
پیغمبر عه م ایته: شوشی قرآن آیتی کبك
فصیح بر آیت بولسه‌ده سویلانگز:
(وادعوا شهدائکم من دون‌الله) یاخود
چاقرنگز شول اوزنگزنگ الهلرنگزنی،
همه‌نگز بر برینگزکه یاردم قیلوب
بولسه‌ده، بر آیت کنه سویله‌سه‌نگز،
من هم سوزنگزنی قبول قیلایم دیسه‌ده،
هیچ بر شاعرنگ قرآن کبك بر آیت
سویلارگه حالی کیلمی. هم پیغبرگه‌ده
آرتق سوزلری یوق، یالغز ایته‌لر: آتا
بابالرمزنگ توتقان یولنی بوزمه. حتی
حضرت محمد عه م ابو طالبغه وفاتندن
اول یورتنه باروب یاعم قل لا اله الا الله
دیکانده ابو طالبنگ یانده کافرلرنگ
زورلری ابو جهل عبدالله بن ابی امیه
بار ایدی، شونده ابو طالب آلارگ یوزنه
قاراب: (انا علی ملة عبد المطلب)
دیدی، آتام بابام دیننده بولام دیدی.
ایتمای یالغان سویلای‌سن دیب. شونگ
کبك باشقه‌لریده حضرت محمدنگ پیغمبر
لگنی هیچ انکار قیلمای‌لر، مگر آتا بابا
مزنگ یولندن آیرما دیلر. بو بر طبیعتدر حتی
بوندن منگ اوچیوز ییل مقدم دگل،
حاضرده هم کوب آدملر محمدنگ پیغمبر
لگنی انکار قیلمای‌لر: حتی کارلییل
کبی مشهور آدملر، بتون جهانغه قارشی
نبوتی اثبات قیله‌لر، اما اوزلری قبول
قیلمی‌لر.

تاریخ التمدن الاسلامی صاحبی سوریه خرەستیانلرندن غیورغی زیدان جنابلری تاریخلرینڭ ۲۸ نچی صحیفەسندە دیرکه: بعض غیر مسلم محررلر زعم وظن قیلەلر: «حضرت صاحب الشریعه پیغمبرلکنی بر دنیا منفعتی اوچون دعوی قیلدی دیب، اما بز هیچ بوکا یول تابمایمز، حضرت محمد پیغمبرلك دعوی قیلغان زماندەغی حاللرنی فکر قیسلاق، هیچ شبهه یوقدرکه حضرت محمد ع‌م اوزی بو اشکه کامل ایناانمش واعتقاد ایتمش ایدی. اعتقاد بولماسه شول حاللرگه تحمل طاقت بشریەدن دکلدر. اگر عرض دنیوی بولسه، هیچ شوندای دعواغه حاجتده یوق ایدی، پیغمبرلك دعوا قیلمازدن اول بتون اولاد عرب اوزنی فوق العاده حرمت وتعظیم قیلەلر ایدی.»

بو سوزلر بر خرەستیان سوزلری اولدیغنی ملاحظه قیلوب، یوز مڭ لسان ایله شکرانه قیلساق‌ده آزدر. (الحمد لله علی دین الاسلام) حضرت محمدنڭ پیغمبرلکنی تصدیق ایتمك ایناغق اوچون البته اول حضرت پیغمبرنڭ اوصافنی وترجمهٔ حالنی بیك یخشی بیلورگه کرك: نیچوك عمر کذارلق قیلغان، معاملەسی قاندای بولغان، خلق آراسندە اعتباری قاندای بولغان، دین اسلامی تعلیمدن مقصودی نی بولغان، شولارنی بیلوب انصاف برلان عقل ترازوسینه صالوب قاراغانده انکار قیلورغه هیچ یول قالماز. هم آوروپا علماسی دخی نبوتی هیچ انکار قیلمایلر، انکار قیلوچیلر همەسی خرەستیان دینی برلان سودا قیلوچی میسیونیرلودر، آلار هم اساس اسلامدە هیچ بر تعرض قیلەچق مادە اولمدیغندن، تعدد زوجات کبی حاللرگه تعرض قیلوب، محمد کوب خاتون آلغان، عمرنی خاتونلر برلان اوتکازگن، مسلمانلقنی قلیچ برلان طاراتغان دیب، هر تورلی کمچیلکلر اثبات قیلمقچی بولالر.

بزنڭ بعض علوم دینیەدن بی خبر، آزغنه اورصچه اوقوغانلرمز شول سوزلرگه قاراب، اوزلری مسلمانلقدن خبری یوق، پیغمبر ع‌م حقنده لایق بولمغان سوزلرنی سویلایلر.

بز شونڭ اوچون بو خصوصلرنی
حالمزگه کوره بر آز بیان قیلمقچی بولامز،
هم هیچ شبهه یوقدرکه حضرت پیغمبر
حقنده بو قدر بر معلومات، هر مسلمانغه
لازمدر. بندەنڭ نفسینه هواسینه ایباره
تورغان زمانلری، یکرمی بش یاشندن
اوتوز بش یاشلرگه نهایت قرق بشلرگه
قدردر، صوڭره هر نه عمل قیلورسه،
پیغمبر دگل بشقه کشی هم هر نرسەنی
اولچاب قاراب عمل قیلەدر. معناسز
فائدەسز ایشنی قیلمایدر. حضرت محمد
عه م اول یکرمی بش یاشنده وقت،
اوزندن یکرمی یاش آرتق حضرت خدیجەنی
نکاحلاندی، تمام یاش نفسنڭ هر
نرسەنی آرزو قیله تورغان زمانی، شول
بر خاتون برلان کیچردی، آنده هم
کوبراك وقتلرنی یالغز صحرالرده کیچرر
ایدی، اللی یاشیغه قدر شول بر خاتون
ایله عمر ایتدی. انصاف صاحبلری
یالغز بوراسنی خاطرغه آلوب، فکر
قیلسەلر کفایه قیلور. بوندن صوڭره
حضرت خدیجه رضی الله عنها وفات
ایتکاچ ایکی یل قدر نکاحسز عمر
کیچردی، صوڭره سوده بنت زمعەنی
نکاحلندی. بو خاتون رضی الله عنها
یالغز رسول اللەنڭ نکاحی برلان افتخار
ایدردی "بن رسول الله نکاحنده بولسام
مڭا بشقه نرسه کیراکمی" دیدر ایدی. حتی
صوڭ یللرنده رضی الله عنها اوزینڭ
کیچەسنی حضرت عائشەگه هبه قیلوب،
رسول اللەنڭ نکاحندەغنه تورورغه رسول
اللەدن اوتندی، بونڭ حقنده (ان امرأة
خافت من بعلها نشوزا) آیت کریمەسی
نازل بولدی.

صوڭره حضرت عائشەنی نکاحلانسەده
دخول بولمدی مدینهٔ منورەگه هجرت
بعدنده ١٨ آی اوتکاچ رسول الله حضرت
عائشەگه دخول قیلدی. حضرت عائشه
شول وقتده طوغز یاشنده ایدی. حضرت
عائشه حقنده وارد بولدی (خذوا شطر
دینکم من هذه الحمیره) رسول اللەنڭ
قز اولارق نکاحلانغان خاتونی یالغز
شول حضرت ابوبکر قزی عائشەدر.
حضرت عائشه آنامزنڭ علمی عموم صحابەلر
قاشنده معروف ایدی صادقه ابنة الصدیق
البریة المبراه دیه کبار صحابه حضرت

عائشه‌گه عنوان بیرمشلردر آق صقاللی
صحابه‌لره فرائض دینی تعلم ایدردی
عطأ بن رباح اسلمی صحابه دیرکه:
کانت عائشة افقه الناس واعم الناس رایا
فی العامه یعنی حضرت عائشه عامهٔ
صحابه آراسنده علم فقه ده اڭ آرتوغراغی
حضرت هشام بن عروه دیرکه: علم
فقه‌ده علم طب‌ده علم اشعارده حضرت
عائشه‌دن آرتق کشی کورمه‌دم. حضرت
عائشه صدیقه‌نڭ علمی بشقه خاتونلرینه
قاراغانده دخی آرتق ایدی. حضرت
عائشه ابوبکر الصدیق قزیدر. حضرت
عائشه‌نی تبرئه قیلوب آیت نازل بولدی.
حضرت پیغمبرغه م (صاحبة الجمل) جمل
وقعه‌سی دیو، تاریخ اسلامده مشهور
بولغان وقعه‌ده حضرت عائشه‌نڭ حاضر
اوله‌جغنی خبر بیردی. بو حدیث
حضرت پیغمبرنڭ معجزه‌لرندن ایدی.
رضی الله عنها هجرت‌نڭ اللی یدنچی
یلندن ۲۵ یاشنده وفات ایتدی رمضان
شریف‌نڭ ۱۷ انچی کوننده ایدی، اوزینڭ
امری بوینچه تونله دفن قیلدیلر قبر
شریفی مدینه منوره‌ده جنت البقیع‌ده

حضرت عائشه آنامزنڭ حالی بزنڭ سیر
کتابلرنده مشهوردر. دین اسلامغه بیك
زور خدمت قیلغان، عموم ایرلر خاتونلر
آراسنده ارکان دین مبین تعلیمی ایله
مشغول اولدیغنی ملاحظه قیلساق هر
اهل انصاف دیرکه: حضرت پیغمبر
بو خاتوننی علم یولنه‌غنه حاضرلگان
دیب. حضرت پیغمبرده بولغان علمنی
یارطسنی حضرت عائشه‌دن نقل قیله‌لر،
شولارنی یخشی اویلاساق، رسول اللهنڭ
هر بر خاتونلری اوزلرینڭ رسول اللهدن
ایشتکان حدیثلرنی روایت قیله‌لر، شونڭ
اوچون ایتورگه یارای: رسول اللهنڭ
نیتی علوم دینیه و دنیاویه‌نی خاتونلری
آرقلی تاراتدی دیب ایرلر بولسه ابتداء
اسلامده صوغشده و باشقه اول زمانده
مهم و کیراکلی مسئله‌لر برلان مشغول
بولدیلر. خاتونلر رسول اللهنڭ یاننده
هر وقت علم ایله مشغول بولدیلر.
شولارنڭ تاریخلرنی یخشی بیلسه‌لر ایتورلر
ایدی: رسول اللهغه دخی بر نیچه
خاتون آلغان بولسه‌ده آرتوق بولماز
ایکان، بلکه علم آرتقان بولور

ایدی دیب.

رسول اللەنڭ دورتنچی خاتونی حضرت عمر قزی حفصه ایدی رسول اللەدن اول خنیس بن حذافه اسلی کیمسەنڭ خاتونی ایدی هجرتنڭ اوچونچی سنەسندە حضرت پیغمبر نکاحلاندی. حضرت حفصه خنیسدن طول قالغاچ آتاسی عمر رضی الله عنه حضرت ابوبکرگە بیرورگە اویلادی، حضرت عثمانغه بیرورگەدە اویلادی، بولار ایکیسیدە آلمغاچ حضرت عمر بیك قایغرەدر ایدی. رسول الله حفصەنی نکاحلاندی عمر کبك بر قهرمانڭ قلبنی خوش قیلدی. حضرت حفصه هجرتنڭ ٤١نچی یلندە وفات ایتمشدر. رسول اللەنڭ خاتونلرندن ٥نچیسی زینب بنت خزیمه ایدی اولکی ایری عبد الله بن جحش احد صوغشندە شهید بولدی، بو خاتون رسول اللەنڭ نکاحندە اوچ آیدن صوڭ وفات ایتدی. لقبی ام المساکین ایدی. ٦نچیسی ام سلمة هند بنت ابی امیه ایدی، اولکی ایری ابو سلمة بن عبد الاسد ایله برابر حبشه مملکتنه دخی هجرت ایتمش بر خاتوندر، صوڭره مدینهٔ منورەگە دخی هجرت ایتدی (یقال ان ام سلمة اول ظعینة دخلت المدینة.) حضرت معاویه زمانندە وفات ایتمشدر. ٧نچیسی زینب بنت جحش، اولکی ایری زید بن حارثه طلاق قیلغاچ رسول الله نکاحلاندی، زید بن حارثه رسول اللەنڭ آصراب آلغان بالاسی ایدی. بو خاتون حقندە (فلما قضی زید منها وطرا زوجنا کها) آیت کریمەسی نازل بولدی.

حضرت زینبنی رسول الله نکاحلاندی هجرتنڭ بشنچی سنەسندە. ٨نچی (ام حبیبة بنت ابی سفیان) مشهور مکه امیری سفیان بن حرب قزیدر، بو خاتوننڭ اسمی رمله ایدی، اولکی ایری عبدالله بن جحش برلان مکەدن حبش مملکتنه هجرت قیلغان ایدی. اولکی ایری عبد الله حبش مملکتندە نصرانی دیننی قبول قیلوب، شوندە وفات ایتدی. حضرت ام حبیبة ایمانندە ثبات ایتدی صوڭره حبشەدن مسلمانلر ایله برابر قایتوب مدینهٔ منورەگە هجرت قیلدی. صوڭره رسول الله صلی الله علیه و سلم

مدینهٔ منوره‌ده اوزی نکاحلاندی.

بر روایتده ام حبیبه ارض حبشه‌ده ایردن آیرلوب، مسلمان بولغانی حالده خاتون کشی دیار غربتده قالغاچ، حضرت پیغمبر بو خاتون‌نڭ کوڭلنی خوش قیلمق اوچون، حبش امیری نجاشی‌گه یازدی: سلامت قایتسه اوزم نکاحلنورمن دیب. اول زمانده ام حبیبه‌نڭ آتاسی سفیان بن حرب کافر ایدی. البته بو خاتون‌نڭ خاطرنی خوش قیلمق رسول اللهنڭ شأنه لایق ایدی. حضرت ام حبیبه‌نی رسول الله نکاحلاندی هجرت‌نڭ آلتنچی یلنده رضی الله عنها هجرت‌نڭ قرق دورتنچی یلنده وفات ایتدی.

۹ نچی خاتونی (جویریه بنت الحارث) بو خاتون اصلی خزاعه قبیله‌سندن مصطلق صوغشنده اسیره ایدی، ثابت بن قیس سهمنده ایدی و اندن اوزنی مکاتبه ایلدی، یعنی آزاد خطی آلدی، صوڭره رسول اللهغه کیلوب اوزینڭ مملکتنده اصل ذاتدن اولدیغنی سویلاب شوندای دیار غربتکه توشکانی شکایه قیلوب نفسنی رسول اللهغه عرض قیلدی، رسول الله صلی الله علیه و سلم‌ده قبول قیلدی. شونڭ بوینجه بنی مصطلق‌دن اسیر کیلکان نی قدر جاریه کنیزاکلر بار ایدی، صحابه‌لر همه‌سنی آزاد قیلدیلر. رضی الله عنها جمال و عقل ایله مشهوره ایدی. رسول الله‌دن نیچه حدیث روایت قیله‌در. هجرت‌نڭ (٥٦) نچی یلنده وفات ایلدی.

١٠ نچی (میمونه بنت الحارث الهلالیه) اولگی اسمی برة ایدی، رسول الله میمونه قوشدی بو خاتون اوز نفسنی رسول اللهغه هبه قیلدی، بونڭ حقنده نازل بولدی (وامرآة مؤمنة ان وهبت نفسها للنبی) ایت کریمه‌سی. اولگی ایری ابی بن حلف ایدی. ١١ نچی خاتونی صفیه بنت حی اسمنده یهودی قزی ایدی، سلام بن مشکم نام کشی‌نڭ خاتونی ایدی خیبر وقعه‌سنده اسیر آلندی دحیة الکلبی اسملی صحابه‌دن رسول الله اول صاتوب آلدی، صوڭره آزاد قیلدی صوڭره نکاحلاندی.

رسـول صلی الله علیه وسـلم‌نڭ خاتونلری بونلر ایدی همه اون بر خاتون، ایکسی اوزندن اول وفات ایتدی طوقزی اوزندن صوڭره قالـدی بو خاتون‌لاردن بریسی‌گنه قز ایدی، بشقه‌لری همه‌سی طول خاتون ایدیلر. حضرت پیغمبر یاش وقتنی یالغز بر خاتون برلان کچردی اول هم طول خاتون ایدی صوڭره اون خاتون همه‌سنی رسـول الله اللی اوچ یاشـندن صوڭ نکاحلاندی. بو نکاح مسئله‌لری بیك یخشی فکر قیلساق بو خاتون‌لرنڭ ترجمهٔ حال‌لرنی فکر قیلساق نکاح‌نڭ سبب‌لرنی فکر قیلساق مونده رسول الله‌نی عیب‌لرگه ایش قالماز.

بوندن بشـقه هم شـونی خاطرده توتارغه کیراك: رسول الله‌نڭ ذمه‌سـنده لازم بولغـان تبلیغ رسـالت مسئله‌سی ایرلرگه‌گنه خاص دگـل ایدی. رسول الله صلی الله علیه وسـلم خاتونلرغه تیوش بولغان علمنی، خاتونلر واسطه‌سیله تبلیـغ ایتمك طریقنی التزام ایلدی، بو علم نافع عامه‌دن ایدی: بر خاتون بو قدر مسئله‌نی حفظ ایتمـکده دخی عاجز اوله‌چی مقرر ایدی. بو مسئله‌لر همه‌ســی بری آخرگـه مربوط بولغـان مسـئله‌در.

اما رسول الله آصراو اوغلی زیدنڭ خاتوننی نکاحلندی، بونڭ هم حکمتی غایت مهم‌در. شیمدی خره‌ستیانلرنڭ اسلامیتکه خصوصا حضرت پیغمبرگه قاتی تعرض قیلغـان یرلری شول یرلر، بز انشاء الله بو خصوصده فما بعد مکرر تفصیلات یازارمز. شیمدیلك مختصرا فقط اسلامیت ودین نقطـهٔ نظرنـدن بر نیچه سـوز سویلایمز "زینب بنت جحش الاسدیه" آناسی رسول الله‌نڭ عمه‌سی امیمة بنت عبد المطلب اول بو خاتوننی حضرت پیغمبر زید بن حـارثه‌گه نکاحلاندرغان ایدی، بزگه بو خصوصده بولغان قصه‌نی یخشی بلمك ایچون اول زید بن حارثه‌نڭ کم ایکـاننی بیلورگه کیراك: زید بن حارثه بن شراحیل الکلبی بو جاهلیت زمانـنده عرب‌لرده بولغان اسارت قاعده‌سی برلان اسیر توشکـان ایدی، صوڭره قل بولب بازارلرده صـاتلدی، شـول زمانده حکیم بن حزام دیگـان کشی، مکه یقیننده

حباشه دیگان بازارده حضرت خدیجه بنت خویلد اوچون صاتوب آلغان ایدی. صوڭره حضرت خدیجه بو قلنی حضرت پیغمبرگـه هبه قیلدی. اول وقتده زید بن حارثه سکزگنه یاشنده ایدی. حضرت پیغمبرنڭ هم اوتوز یاشلرنده زمانی ایدی.

بر کون حارثه بن شراحیل اوزینڭ بر توغان قرندشی کعب برلان اوغلنی اوزلری صاتوب آلورغه دیب ایزلرگه چیقدیلر. ایزلی تورغاچ خبر آلدیلر، اوغلی شباحه بازارنده مکه کشیسینه صاتلغان دیب، شونڭ ایچون ایزلب مکه‌گه کیلدیلر، مکه‌گه صوراشب کیلگاچ ایشتدیلر شوندای بالا محمدده قل بولب توره دیب. حضرت محمدنی ایزلب مسجدگه کیلدیلر، حضرت محمد اول زمانده پیغمبر دگل ایدی. حارثه‌بن شراحیل کامل توبانچیلك برلان اوتنوب حضرت محمددن بالاسنی صورادیلر، حضرت محمد ایتدی: یارار اگر بالا قبول قیلسه آلورسز، اوزنی چاقروب صورایق سزنی تانیسه آتام دیب بیلسه قبول قیلسه آلوب کیدرسز اوزینڭ رضالغی برلان دیدی. حضرت محمد زیدنی چاقردی حارثه برلان کعب‌نی کورساتب بو کشی‌لرنی تانی سنمه دیب صورادی. دیدی: تانیمن، بو سی بنم آتامدر، بوسی آتام ایله بر طوغمه عم برادرمدر. حضرت محمد دیدی: بو کشی‌لر سینی آلورغه کیلگان‌لر، بارورغه رضا بوله‌سنمه؟ زید بن حارثه دیدی: یا محمد من سنی بو ایکی‌سندن آرتق کوره‌م. زیدنڭ آتاسی دیدی: ای بالا اوز آتانڭ قولنده حر بوله‌سن، مونده قل بوله‌سن، نیچوك شول سوزنی سویلای‌سن دیگاچ. زید دیدی: ای آتا سزنڭ تربیه‌ڭزده جهالت برلان حر بولغاندن، مونده علم تربیه‌سنده قل بولغانم آرتق دیب، زید آتاسی حارثه‌گه بارمایچه حضرت محمد قولنده قالدی.

شولای بولغاچ حضرت محمد عربلرنڭ جاهلیت زمانده معتبر بولغان طریق برلان، زیدنی اوزینه بالا قیلدی. اول زمانده (تبنی) بالا قیلمق اصول و قاعده‌سی، تمام بو زمانده خره‌ستیانلرده بولغان کبك ایدی، براو بالانی آصراب آلسه، وارث بوله‌در ایدی، نسبا بالا

نیچوك بولسه، آصراو بالاده شولای بولەدر ایدی. صوڭره حضرت محمد زیدنی اویلاندردی تمام اوز بالاسی کبك، ام ایمن اسملی خاتونغه نکاحلاندردی آندن مشهور اسامه طوغدی، زید همان حضرت محمدنڭ بالاسی ایدی، زید بن محمد دیرلردی. صوڭره حضرت محمدکه پیغمبرلك کلدی، حضرت محمد پیغمبر بولدی. شوندن صوڭ قرآن آیتی نازل بولدی (ادعو هم لابائهم) صوڭره شریعت محمدیه تقرر ایلدی، عربلرده جاهلیت زماننده مشهور ومعتبر بولغان (تبنی) قاعدەسنی لغوایتدی. جاهلیت زماننده اوغلی بولسەده، اول حکمنی شریعت ابطال قیلدی.

بعد کلەلم زینب ایله زید نکاحنه حضرت پیغمبر ام ایمندن صوڭره زیدنی دخی اویلاندیررگه اویلادی بو خصوصنی هم اعتبار برلان قارارغه کیراك:

حضرت قتادة دیگان صحابەدن طبری ابن المنذر ابن جریر وبشقەلری روایت قیلەدر (خطب النبی صلی عم زینب وهو یریدها لزید. فظنت انه یریدها لنفسه، فلما علمت انه یردها لزید

ابت) حضرت محمد عم اول زینبنی صوراغانده زینب شادلاندی پیغمبر اوزینه صورای دیب، صوڭره زیدکه صوراغانن بلگاچ بارمایمن دیدی.

شونڭ اوچون (وما کان لمؤ من ولا مؤ منته اذا قضی الله ورسوله امرا) آیة کریمەسی نازل بولدی، حضرت پیغمبر بو آیتنی تبلیغ قیلغاچ زینب اوزی پیغمبرگه ایتدی: «یا رسول الله سن رضا بولەسنمه؟ رسول الله دیدی: «نعم» صوڭره زینب ایتدی: اذن لا اعصی رسول الله قدانکحته نفسی. شولای بولغاچ من رسول اللهنڭ حکمندن باش تارتمایمن نفسمنی زیدگه نکاحلاندردم.

بو یرده صریح آیت قرآن دلالت قیلەدر: زینب زیدکه اول بارغانده اللهنڭ ورسول اللهنڭ امرینه اطاعت قیلوب باردی. اما نفسی زیدکه قناعت قیلمادی، کوڭلی امیدی دائما رسول اللهنڭ اوزنده ایدی، زینب دائماً الله تعالیگه زارلانب دعا قیلور ایدی، یاربی بن بر ضعیف بنده بولسامده سنڭ امرگنی قبول قیلدم، سن ارحم الراحمین سن بنی شول رسول اللهنڭ اوزینه نکاحلندر دیه تضرع قیلور ایدی.

زمان کلدی، الله تعالی زینب‌نڭ
دعاسنی قبول قیلدی، (فلما قضی زید
منها وطرا زوجناکها) آیت کریمه‌سی نازل
بولوب، الله تعالی حضرت پیغمبرگه،
من سڭا نکاحلاندردم زینب‌نی دیه‌رك،
زینب‌نی رسول الله‌نڭ اوزینه آلورغه،
الله امر قیلدی. الله قوشقاچ امر
قیلغاچ، حضرت پیغمبرنڭ آلماسقه
اختیاری بارمه؟ هر مسلمان ایتور
هیچ اختیاری یوق دیب. الله‌غه ایناناینچه
تورلی یالغانلرغه ایناتغان خلق برلان
بزگه سویلاشرگه‌ده حاجت یوق، آنلر
اوز کتابلرنده فلان پیغمبر قزلری برلان
زنا قیلدی، فلان پیغمبر شونداي گناه
قیلدی مونداي گناه قیلدی دیگان یهودیلر
خرافاتینی، اوز کتابلری قیلوب الله‌دن
کیلگان دیب قبول قیلغانلر. اما حقیقة
حالدن عیب ایزلی‌لر. یهودیلر اویله
خرافاتلرنی دین اسلامغه دخی صوغارغه
طرشقانلر، بعض محدث‌لرنڭ: رسول
الله زینب‌نی کوردیده جمالینه عجبکه
قالدی، سبحان الله دیب ایتدی زینب‌گه
قزقدی دیگان سوزلری، شویله یهودیلر
خرافاتی صریح ومبالغه‌لی یالغاندر.
زینب رسول الله‌نڭ عمه‌سی‌نڭ قزی،
کیچوك وقتنده کوروب برگه اوسکان،
عجبکه قالورلق هیچ حکمت یوق ایدی.
بوندن بشقه زید نیچه مرتبه پیغمبرگه
کیلدی صورادی خاتونمنی طلاق قیلامن
یا رسول الله برده آرامزده محبت یوق
تورالمایمز دیدی، رسول الله همان زیدی
نصیحت قیله کیلدی شولای بولغاچ
مونده برده‌گنه رسول الله قزقدی دیب
ایتورگه یول یوق. شوندی سوزلر همه‌سی
اسلامیتگه یهودیلر طرفندن ادخال
اولنمش یالغان خرافات و بهتاندر. رسول
الله‌نڭ شأنه لایق بولمغان شونداي
صفت‌لر، اسلام کتابلرینه یهودی‌لر
طرفندن ادخال اولنمشدر. حضرت عائشه
روایت قیله: رسول الله وحی‌دن برر
نرسه‌نی ستر قیلورغه بولسه، بو آیتنی
ستر قیلور ایدی. زیرا بو آیت نازل
بولغانده بیك تردد قیلدی، حتی بر
مدت قلیله صبرده قیلغان ایدی شونڭ
آرتندن (انخشی الناس والله احق ان
تخشاه) آیت کریمه‌سی نازل اولب رسول

اللهنی تهدید قیلدی رسول الله همان تبلیغ قیلدی دیب. زینب اوزیده هر زمان باشقه خاتونلر آراسنده افتخار قیلهدر ایدی: سزنی رسول اللهغه آتالارکز قرندشلرکز نکاحلندردی، منی الله تعالی اوزی نکاحلندردی دیب.

زید رسول اللهنڭ اوز بالاسی دگل، آصراو بالاسی. شریعت آصراو بالاغه حقیقی بالا حکمنی بیرمگان: حضرت پیغمبر الله امرینه اطاعت قیلغان. الله تعالی زینبنڭ دعاسنی قبول قیلغان. مونده هیچ عقلغه صغمای تورغان ایش یوق. اما اللهغهده اینانمای تورغان کشیلرگه وحی فلانغه اینانمای تورغان کشیلرگه هیچ سوز سویلهر حال یوق، زیرا آلار یالغاندن باشقه هیچ نرسهگه اینانمایلار.

بز بو مقامده شونی دخی اخطار ایدرز: زمان سعادتده رسول خدانڭ صحبتینی کیراك ایرلر کیراك خاتونلار همه آرزو قیلورلاردی، او صحبتگه هر کس آرزو قیلسه عیب دگلدر، زیرا نتیجهسی سعادت ابدی اولدیغی هر مؤمن موحد اوچون معلومدر حضرت زینبنڭ دخی آرزوسی شول سعادت اخراوی اولاجغی شبههسزدر. و الانفسانی اولسه ایدی، ایللی سگز یاشلیك حضرت پیغمبردن، قرق بش یاشلیك زیدی البته آرتق کورر ایدی. رسول اللهنڭ صحبتی دائما علم و معرفت صحبتی ایدی، شونڭ اوچون اصحاب عقول رسول الله صحبتنه مشتاق بولغانلار ایر اولسون خاتون اولسون قرابتی آرزو ایتمشلردر. بونلار همه طبیعی امر ضروریدر.

حضرت پیغمبر، زید بر عبد اولدیغی حالده، زیدنی اولاً ازاد ایتدی. ثانیا شو زیدنی تبنی ایلدی اوغلوم دیدی، هم عمهسینڭ قزینی بیردی. بونلار همهسی نبوتدن مقدم ایدی؛ اهل انصاف شونی ملاحظه ایدرگه کیراك: اول زمانده بنده کورنده کیم بولغان قولنی پیغمبر اولاجق آدم اوزینه اوغول یاصادی، حقوق مساواته نه قدر بیوك خدمت! بعده آتاسی برلان بر توغمه قز قرندشینڭ قزینی بیردی. بو یکرمنجی عصر ادباسی غراف طولستوی کبیلر بر موژیق بالاسینه سلام

بیرسه، یاخود موزیك قیاقنده بر لباس کیسه، نه قدر مدح ثنا قیلالار....

بزنڭ تاتارلارنڭ آزغنه اوزینی آبرازو- وانای حساب قیلغانلاری زینب کیم ایکانن بیلگان یوق، حضرت پیغمبرگه تل اوزاتالار.

بز الحمد لله ثم الحمد لله مسلمانز، اللهغه ایمان کتوردك، الله بارلغینه اینانامز الله بار دیب بیلهمز. شولای بولغاچ اللهنڭ امرینه اطاعت قیلغان حضرت پیغمبرگه بهتان قیلورغه یول یوق دیب بیلهمز، هر مسلمانغه شولای بیلوگه تیوش مسلمانلقنڭ باشقه قسمی یوقدر.

حضرت پیغمبرنڭ حق پیغمبر اولدیغنی اثبات ایدرگه عقل برلان انصافدن باشقه نرسه کیراکمی. بر آدمده شول ایکی نرسه بولسه، حضرت محمدنڭ پیغمبرلکینی انکار قیلماز. حضرت محمد صلی الله علیه وسلمنڭ مڭ اوچیوز یل مقدم سویلهگان سوزلری، بو کون همهسی میدانده، همهسی مسلمانلارغه معلوم، قرآن بولسه کلام الله شول وقتدن بو وقتغه قدر بر حرفی آلماشنغان یوق، آلماشرغه هم ممکن دکل، چونکه شول زمانده نیچه نسخه یازلغان، صوڭره هر عصرده تکرار تکرار یازلغان، هم شول زمانده یوزلرچه حافظ بولغان، قرآننی حفظ قیلغانلار، صوڭره هر عصرده مڭلر مڭلر حافظ آرتقان، بتون دنیاغه تارالغان، هیچ برینڭ قراءتنده بر حرف آرتق، بر حرف کیمی یوق. شولارنی تمام تمام انصاف برلان فکر قیلغانده، هیچ شبهه یوقدر هر اهل انصاف نبوتی تصدیق ایدر، چونکه بونلر همهسی خوارقدن بولغان اموردندر.

حضرت پیغمبرنڭ پیغمبرلکینی اثبات اوچون، هم اللهنڭ وجودینی اثبات اوچون، بزم شریعتمزده ابتداء دلیل عقلی معتبر ارلمشدر. الله سبحانه وتعالی قرآن کریمده هر نرهده وجود پاکنی بیان قیلدیسه بندهنڭ عقلی ادراك قیلورلق دلیللر ایله کوسترمشدر. شونڭ اوچون بزده عقل نور خدادر دیرلر. شول حالده بز دخی اصحاب عقول سوزلرینه اعتبار قیلورساق خیلی فائده اولور. حضرت پیغمبرنڭ عقل صاحبی اولدیغنی

دوشمانلر هم اعتراف ایدییورلر.

حضرت پیغمبر زماننده بتون عربستانده بت پرستلك شایع اولمش، تعدد زوجات حدودی تجاوز ایتمش، خاتونلر کلیا اعتباردن ساقط اولمش، بر ایر یکرمی اوتوز بلکه ایللی یوز خاتون استعمال ایدردی، نکاحده تراضی فلان اصولی یوق. قز بالاسی دنیاغه کیلسه قتل ایدرلردی، قز بالادن تشئم ایدرلر ایدی. جاریه و کنیزاك استعمالی و خاتونلرنی اوچ کونگه بش کونگه حتی بر نیچه ساعتگه نکاحلانمق بتون شایع اولمش ایدی اسیر عبد قل همه شایع ایدی، قل فقط صاتمق آلمق اوچون دکل، حتی حیوان یرنده قل استعمال اولنوردی، قل اولادیسه، بنده هیچ انسان دکل ایدی نیچه نیچه بوکبی انسانیت و عقله مغایر احوال عرب آراسنده مقبول و معتبر ایدی.

نه قدر عادات قبیحه عربلر اوچون بر امر عادی اولمش ایکان بونلارنك کافه‌سینی زیر زبر کتوردی آستین اوستینه ایلندردی بو قدر ملل مختلفه‌نك حیاتنی آز بر مدت ایچنده غایت مختصر بر قانونه ربط ایله‌دی، فقط اجمالاً دگل؛ بلکه تفصیلًا: فرض، واجب، سنت، حلال حرام ومنهی دیدی بر خط حرکت تعیین ایلدی. صوگره بونلاری بور بور تعداد ایله‌دی، نهایت یکرمی سنه ظرفنده کافه‌سنی عربلر قبول ایله‌دیلر، هر اموری قانون شرع ایله تحدید ایله‌دی، نه قدر مستهجن و مستکره انسانیته مخالف عقل سلیم قبول ایتمز نرسه‌لر وار ایسه، همه‌سینی، یوق قیلدی و یولینی کیسدی. بونلارنڭ همه‌سینی کیم قیلدی؟ اوقورغه یازارغه بیلمه‌گان بر آدم قیلدی. بونی عقل ترازوسینه صالوب اولچه‌کانده، آزغنه بر انصافی بولغان کشی‌گه قبول ایتمزگه ممکن دکل.

بر وقتده بونلرنڭ همه‌سنی برم برم تفصیلا یازمق فکرنده‌یز فقط شیمدی بو مقامده بر آز قصقه قیلدق اصل مقصد رسول الله اوزی بیك کوب خاتون آلدیسه، همه‌سی برر حکمت سیاسیه و طبیعیه‌گه مبنی ایدی، اما عموم ناسقه اول قدر کوب خاتون

آلمق شایع اولدیغی بر زمان بردن برگه دورت خاتونغه تنزیل و آنلرغه دخی آغر شرطلر قویماق، خاتونلر آراسنده کامل عدالت برلان توتارغه حالگز کیلسه دورتکه قدر آلوگز، بولماسه برگنه ایله کفایه قیلوگز دیمك، هم بونلری بو قدر آز وقتده قبول ایتدرمك: بو آدم حاکم دگل، پادشاه دگل، غینرال غوبرناطور دگل، بلکه هر کیمگه اصلی نسلی معلوم آتا آناسی معلوم یتیملك ایله اوسکان بر بالا، خلق شول قدر قارشی تورسهلرده نی قدر، آغر آغر مشقت و زحمتلرگه تحمل قیلوب، کامل اخلاص برلان اجتهاد قیلوب اوز فکرنی خلقغه آکلاتدی.

حضرت پیغمبر عه م هجرتدن مقدم مکهده اون اوچ یل ایچنده کامل یومشاقلق برلان تعلیم قیلدی اوگرتدی، بیك آزغنه کشیلر قبول ایتسهلرده کامل اخلاصلق ایله قبول ایلدیلر.

حضرت پیغمبر عه م مدینهٔ منورهگه کوچیب کیلمزدن مقدم مدینه خلقندن بیك کوب کشیلر ایمان کتورهشلر ایدی، بیك کوب کشیلر دین اسلامنی غیابا قبول ایتمشلر ایدی. شونك اوچون: «والذین تبوؤا الدار و الایمان» آیت کریمهسی نازل اولدی. شول حاللری گوزل موازنه ایتمك لازمدر. ابتدا مسلمانلر اوز آرالرنده عوام خواص مذاکره قیلوب آرقلیسنی بوینی اولچارگه کیراك، خصوصا شاگردلرمز بو خصوصلری غایت مفصل صورتده مذاکره ایتمك لازمدر.

حضرت پیغمبر عه م مدینهٔ منورهگه کیلگاچ نی حاللر بولدی، نیلر کیلوب نیلر کیتدی بونلری دخی بر درجه موازنه ایتمك لازمدر. حضرت پیغمبرگه مکه مکرمه خلقی کوب اذا وجفالر قیلغاچ، عاقبت حضرت پیغمبرنك حیاتنه قصد قیله باشلادیلر، حضرت پیغمبر عه مغه مکهٔ مکرمهدن مدینهٔ منورگه کوچرگه فرمان الهی اولدی. شول اللهنك امرینه اطاعت قیلوب پیغمبر عه م کوچدی.

حضرت پیغمبر مدینهٔ منورهگه کیلگاچ دخی اللهنك امرنی خلقغه کامل اخلاص برلان تعلیم قیلدی تعلیملری

همان مکه‌ده اولدیغی کبی فقط یخشی سوز و نصیحت ایله اولمشدر. بولماسه بعض دوشمانلرنڭ ظن ایلدیکی کبی اسلامیتی قلچ ایله نشر ایتمه‌مشدر.

شیمدی اوقوچیلرمزدن اوتنه‌مز! حضرت پیغمبر عم نڭ حیات معیشتی هم مکه‌ده همه مدینه‌ده غایت صاف و ساده اولمشدر. حضرت پیغمبر عم نڭ سیرت نبویه‌سنی علمای اسلام غایت مضبوط اوله‌رق محافظه ایلمشلردر. هر کون هر ساعت نه کبی حاللرده اولدیسه اصحاب سیر همه‌سنی قید و ضبط ایتمشلردر. مدینه منوره‌گه کیلگان وقتنده مدینه قربنده مدینه‌نڭ عوالی جهتنده قبا نام محل‌گه نازل اولمشدر، ابتدا اوراده بر مسجد بنا ایلمشدر. البته اول زمانده رسول اللهنڭ تعمیر ایلدیکی مسجد غایت ساده اولمشدر. بو زمانده هم عربلرده مسجد تعمیر اصولی غایت ساده بر اصولدر: بر نیچه آدم نماز قیلورلق یرنڭ طاشلرینی آرچیب، قبله طرفنده آزغنه آت طاغه‌سی کبك محرابغه اوخشاتوب طاش صالوب قویسه، «عمرت المسجد» دیرلر) البته رسول اللهنڭ هم ابتداء امرده قباده تعمیر ایلدیکی مسجد شو قبیلدن اوله‌جغی مقرردر. فقط الان شول یرده موجود مسجد، سلاطین آل عثمان طرفندن بنا اولنمش مسجددر. (لمسجد اسس علی التقوی) آیت کریمه‌سی شول مسجد حقنده نازل اولمشدر. صوڭره حضرت پیغمبر عم مسجد بنی نجاره اوغرایوب، اوراده ابتدا جمعه نمازنی قیلمشدر. صوڭره حضرت محمد عم مدینهٔ منوره‌گه کلمش. رسول اللهنڭ مدینه منوره‌گه دخولی غایت بیوك استقبال ایله اولمشدر. هر کس رسول اللهنی اوز یورتنه قوناق قیلورغه اویله‌غان، حضرت پیغمبرنی دعوت قیلغان. حضرت پیغمبر اختیارنی بنمش اولدیغی دوه‌یه ویرمشدر: «دوه کیمنڭ قابقه‌سینه چوکسه شوڭا مسافر بولدم دیگان. هم حضرت پیغمبرنڭ دوه‌سی هیچ کیمگه توقف قیلماینچه سیدنا خالد ابا ایوب الانصاری قاپوسینه توقف ایلمشدر. الان معروف: حرم نبوینڭ

باب جبریل قپوسندن خروج ایدرسڭ، صول قولده برنچی قپودر. بالی اولادی نامیله معروف، بال کیسری اهالیسنه منسوب حمزه بالی نامنده مدینهٔ منوره خطیبلرندن بر ذات شول یورتده ساکندر. حضرت پیغمبر عه م ابو ایوب انصاری خانه‌سنده بر آز مدت اقامت بعدنده، الان حرم شریف ایچندن بولغان حجرهٔ سعادت اورنینه اوزینه مخصوص بر کوچك خانه یورت بنا قیلدی، شول یورتنڭ بر طرفنی مسجد قیلدی. بو زمانده حرم شریف ایچنده روضهٔ مطهره دیدکلری یر، رسول الله زماننده مسجد ایدی. خرما آغاجدن دیرکلر اوتوردب، توباسنی دخی شول آغاجلرنڭ یاپراقلریله قاپاتمش‌لر ایدی. الان حرم شریف‌نڭ ایچنده بولغان دیرکلرده، شول زمانده مسجد بولغان قدر یرگه خصوصی علامتلر واردر.

صوڭره حضرت پیغمبر عه م مدینهٔ منوره‌گه کوچیب کیلگاچ، مکه‌ده بولغان مسلمانلرنڭ بیك کوبسی دخی کوچیب کیلدیلر، و بعضلری پیغمبردن اول کیلگانلر ایدی.

عربلر شول مکه‌دن کیلگان کشی‌لرگه مهاجر دیدیلر؛ اصل مدینه خلقنه انصار دیدیلر، زیرا آنلر حضرت پیغمبر عه م غه کوب نصرت و یاردم قیلغانلر ایدی. حضرت پیغمبر عه م مدینهٔ منوره‌گه کوچیب کیلگاچ تمام اورناشقاچ اول شول ایکی خلق آراسنده قردشلك یاصادی ای مهاجرلر ای انصار سز بریگز بریگزگه قرندش بولوگز دیدی. انصار خلقنه دیدی: سز بو یرنڭ اوز خلقی سز، سزنڭ مالگز بار یورتگز بار هر نرسه‌گز بار، ایندی مهاجرلر برلان قرندش بولوب، شول مالگزنی بولب، مهاجرلرده حصه بیروگز دیدی. انصاردن بیك کوب آدملر، مالرینڭ تمام یاریمنی مهاجردن بر کشی‌گه بیردیلر. حتی بعض ایکی خاتونلی کشی‌لر، برنی بولیب طلاق قیلوب مهاجردن بر کشی‌گه بیردیلر.

بوندن آرتق سوسیته اولورمی؟ شول وقتلر خاتونلرنی بولیب بیرگان

کشی‌لردن بری انصاردن سعد بن الربیع دیگان کیمسنه ایدی مهاجردن عبد الرحمن بن عوف‌که دیدی: من انصار ایچنده اڭ بای کشی من، مالم‌نڭ یاریمنی آل ایکی خاتونم بار شولاردن قایسنی تله‌یسن آل دیدی. شول قرندشلك قیلغان زمانده، مهاجردن یوز ایللی آدم بار ایدی، انصار خلقی شول درجه‌ده کامل اخلاص برلان پیغمبر عـم‌نی قبول قیلوب حرمت و اکرام قیلدیلر. شول وقت‌لرده حضرت پیغمبرنڭ خدمتنده بولغان سلمان فارسینی حضرت پیغمبر عـم اوز خانه‌سی اهلندن قیلدی: «سلمان من اهل بیتی» سلمان فارسی‌نڭ اصلی مجوس طائفه‌سندن ایدی، ابتدا حقنی ایزلاب چیقدی، نیچه نصرانی راهب‌لر یانده خدمت ایدوب صوڭره بر راهب دیدی‌که: یقین زمان‌ده ارض عربده بر پیغمبر ظهور ایدر، اصل حقیقتنی آنڭ یانبنده بولور‌سن. شونڭ بوینچه سلمان فارس مملکتنی تاشلاب عربستانغه کیتدی، شول وقت یولده بر عرب توتوب ظلم قیلوب وادی قری دیگان یرده بر یهودی‌گه سلمان‌نی صاتدی، شول طریقه سلمان نیچه یل‌لر قـل بولوب صاتلوب یورودی، صوڭره مدینهٔ منوره یاننده بنی قریظه قبیله‌سینڭ بر یهودیگه صاتدیلر. تمام شول وقت‌لرده حضرت پیغمبر عـم حضورینه کیلوب حالنی عرض ایلدی و مسلمان اولدی. شول زمان حضرت پیغمبر سلمانغه دیدی: ای سلمان اوزڭنی مکاتبه ایله. حضرت سلمان اوزنی خواجه‌سندن اوچ یوز خرما آغاچی اوطورتوب بیرمك شرطیله مکاتبه ایلدی. یعنی اوچ یوز خرما آغاچی اوطورتوب بیرسڭ، سن مندن آزاد سن دیب سلمان‌نڭ خواجه‌سی قولندن کاغذ بیردی. شول سلمان‌نی آزاد قیلشمق اوچون، حضرت محمد عـم اوزی‌نڭ مبارك قول‌لری برلان آغاچلر اوطورتدی، هم صحابه‌لردن رجا ایله‌دی، اصحاب کرام رضی الله عنهم حضراتلری شول آغاچنی اوطورتوشورغه یاردم قیلدیلر.

قاراکز حضرت پیغمبر عه م‌نك مرحمته: فارس مملکتندن کیلگان بر غریب قل‌غه آزادلق آلور اوچون نی قدر اجتهاد قیلدی. حضرت سلمان بو حدیثنی اوزی روایت قیله‌در.

رسول الله صلی الله علیه وسلم رحمة للعالمین ایدی، مکارم اخلاقده مثلی یوق (انك لعلی خلق عظیم) آیت کریمه‌سی حقنده نازل اولدی. آلوسی زاده حضرت پیغمبرنی شول طریقه توصیف قیله‌در: (کان اعلم الخلق، و اعظمهم امانة، و اصدقهم حدیثا، و احلمهم واجودهم و اسخاهم، و اعظمهم عفوا و مغفرة، و کان لا یزیده شدة الجهل علیه الاحلما، ارحم الخلق و ارأفهم بهم، و اعظم الخلق نفعا لهم فی دینهم و دنیاهم، و افصح خلق الله و احسنهم تعبیرا عن المعانی الکثیرة بالالفاظ الوجیزة، و اصدقهم فی مواطن اللقا، و اکثرهم توکلا، و اوفاهم بالعهد و الذمة، و اعظمهم مکافاة علی الجمیل باضعافه، و اشدهم تواضعا، و اعظمهم ایثارا علی نفسه، و اقوم الخلق بما یأمربه، ولا یجزی بالسیئة السیئة، ولکن یعفو و یغفر. وروی الامام البخاری قدس سره: (و کان علیه الصلوة و السلام قد جمع الخیر کله بحذافیره و اودع فی صدره فهو اجود الناس الی آخره.

علمای اسلام حضرت پیغمبر عه م‌نی هر زمان شویله توصیف و تنزیه ایلمشلردر. حضرت محمد عه م‌نك اهل بیتی و بالالری ایله معامله‌سی تمام تمام انسانیته لایق معامله ایدی. خاتونلرینك خانه‌لرینه خدمت ایدردی، اوز کیوملرنی مبارك قوللاری برلان اوزی یامار ایدی. قوی و کجه‌لرنی صاغار ایدی. آیاق قاپلرنی یامار ایدی، بالالر ایله هزل قیلوب اویناب سویله‌ر ایدی. برابر اوتورغانده، هر دائم صحابه‌لرنی تورلی مسئله و سوزلر ایله امتحان ایدردی.

نیچه مرتبه مسجدده صحابه‌لر ایله برابر اوتوردقلری زمان، صحرا عرب‌لری کلوب (ایکم محمد) قایسی‌کز محمدسز دیب صورادی. شول وقت‌لر صحابه‌لر اتفاق قیلوب یا رسول الله سکا هر

کشی‌دن یوقاری بر یر قوروب یوغاری اوتورتایق چیتدن کیلگان کشی‌گه معلوم بولسون دیدیلر، فقط رسول الله هیچ قبول قیلمادی، صحابه‌لر زیاده تعظیم ایده‌جك اولدقلری زمان (انما انا بشر مثلکم) بنده سزنك کبی آدمم دیدی. اشته کوردگزمه حقیقی مساواتی، بوراده اولان مساواتی اولچه‌مك اوچون انصاف‌دن باشقه بر شی لازم دگلدر. حضرت پیغمبری تعظیم ایدرك صحابه‌لر مسجدده آیاقغه تورسه‌لر، رسول الله دیدی: بنی الله یورتنده تعظیم قیلماگز. خلاصه رسول الله اوز نفسنی هیچ بر وقت تعظیم و حرمت ایتدرمدی. صحابه‌لر ایله برابر ایش ایشلادی، خندق قازدی، محاربه صوغشلرده دائما برابر بولدی، احد صوغشنده یوزلرندن مجروح اولدی، مبارك دیشلری قرلدی.

رسول الله اوزینه خاص هیچ بر خزینه توتمادی هر نه اولدیسه: غنیمت، صدقه همه‌سنی بیت مال مسلمین‌گه تخصیص ایلدی. اوز مالنی اصحاب صفه و فقرا منفعتنه دائما صرف ایلدی، حتی آخر عمرنده مدیون اوله‌رق وفات ایلدی، وفات ایلدکلری زمان مبارك درعلری بورچلری مقابلنده رهن‌ده ایدی.

بو کبی بر صفت کمال ایله متصف بولغان ذات محترمنك ترجمهٔ حالی و سیرتنی بلماینچه مطلقا طعن قیلمق، انصاف و انسانیت دگلدر.

حضرت پیغمبر عم‌نك مدینهٔ منوره‌گه هجرتی اسلاملر اوچون تاریخ باشی اولمشدر. بو کونده ١٣٢٤ سنه دیرلرسه، حضرت پیغمبرنك مکهٔ مکرمه‌دن مدینهٔ منوره‌گه هجرت ایلدکینه شول قدر وقت کیچمشدر.

پیغمبر عم‌نك مدینهٔ منوره‌گه کلمه‌سندن مدینه خلقی زیاده شاد اولمشلردر. شول وقت مدینه اسمی یوق ایدی، بلکه حاضر موجود مدینهٔ منوره‌دن بش چاقروم چیتده یثرب نامیله مشهور بر قریه بار ایدی، شول قریه خلقنه یثرب خلقی دیرلر ایدی. یثرب خلقی‌نك کوبراکی یهودی ملتی ایدی.

حضرت محمد عم یثرب‌گه کیلوب

انصار ایله مهاجر آراسنده قرندشلك عهدلرنی تمام قیلغان صوڭ، مسلمانلقنی جدی صورتده کامل اجتهاد برلان تعلیمگه باشلادی. شول وقتلر حبش یورطنه هجرت قیلغان کشی‌لر هم مدینهٔ منوره‌که قایتدیلر. هر نه قدر مسلمان لرنڭ حساب‌لری آز بولسه‌ده، اعتقادلری کامل، اتفاق و اتحادلری بیك قوتلی ایدی. مدینهٔ منوره خلقندن بیك زور کشی‌لر مسلمانلقنی قبول قیلدیلر، بر طرفدن جمله قبائل عرب کروه کروه کیلوب اسلامیتی قبول ایده باشلادیلر. حضرت محمد عم نڭ شهرتی کوندن کونگه آرتمقده ایدی، حقیقت هر طرفغه انتشار ایتمکده ایدی. البته حضرت محمد عم نڭ توابع‌لری آرتدقچه مکه کافرلرینه آغر کلمکده ایدی. کافرلر مسلمان‌نڭ قوتنی هیچ آرزو ایتمزلر ایدی.

حبشه مملکتندن قایتقان مسلمانلر سودا جهت‌لرندن هم پادشاهلق نظام و انتظام‌لرندن بیك کوب مهم تدبیر و ترتیب‌لر آلوب قایتقان‌لر ایدی، شونڭ اوچون بر طرفدن شهر تنظیماتی باشلاندی. حضرت پیغمبر عم اوزی بتون قوتنی دین اسلام تعلیمنه صرف قیلماقده ایدی. کیچه کوندز الله تعالی‌نڭ برلکنی (بت)لره عبادت‌نڭ جائز اولمدیغنی لسان فصیح ایله سویله‌مکده ایدی. هر دائم یخشی سوز تاتلی نصیحت‌لر ایله‌دین اسلامنی تبلیغ ایدر ایدی. شول حال ایله تمام بر سنه مرور ایتدی، سواد اسلام چوغالدی. شول آراده شامدن عودت ایتمکده اولان مکه تجاری، مدینهٔ منوره‌ده حضرت محمد عم نڭ حالنی کوروب، مکه مکرمه‌گه باروب سویلادیلر، محمد عم احوالندن خبر بیردیلر، اسلامیت‌نڭ استقبالی غایت پارلاق اولدیغنی آڭلاتدیلر. مکه خلقی بو حال‌لردن خبر آلغاچ، مسلمانلقنی تمام سوندرمك اوچون بر تدبیر لازم اولدیغنی اوز آرالرنده مذاکره قیلوب، بر اعلان حرب لزومنه قرار بیردیلر. حضرت محمد عم مکه کافرلرینڭ بو یامان نیت‌لرندن خبر آلدیلر،

تمام شول وقتلرده هجرت‌نڭ

ایکنجی سنه‌سی ابو سفیان بن حرب اوتوز نفر خدام ایله شامدن عودت ایدوب، مدینهٔ منوره قربنده (بدر) نام موقعده منزله انمشلردی، شول یرده حضرت محمد عم اعلان حربکه حاضر اولدی، ابو سفیان بن حرب دخی مکه‌دن عسکر جلب ایده‌رك محاربه‌که حاضر اولدیسه، مکه‌دن یوز آتلی عسکر (٩٥٠) پیاده عسکر کلوب صوغشقه باشلادیلر. مسلمانلرنڭ مجموع عسکری اوچ یوز اون اوچ آدم ایدی. مسلمان عسکرنده ایکی آت یتمش دوه مجموع قوتلری بوندن عبارت ایدی. اول امرده کفارنڭ کثرتنی قوتنی کوروب، مسلمان عسکری کوب خوف و اندیشه‌ده بولسه‌لرده، در عقب مسلمان غالب اوله‌جغی تحقق ایتمشدی. حضرت پیغمبر عم هردم: (اللهم ان تهلك هذه العصابة لا تعبد فی الارض) کلمه‌سنی تکرار اوقومقده ایدی. قتال مبارزه باشلاندی، رئیس المشرکین ابو جهل شول وقعه‌ده قتل اولندی.

حضرت عباس بن عبد المطلب عقیل بن ابی طالب و باشقه قریشنڭ زور کشیلری اسیر آلندیلر. عقبه بن ابی معیط دخی اسیر آلنغان ایدی، رسول اللّه‌نڭ امری برلان اعدام اولندی. قریشدن مجموع یتمش کشنی اسیر آلدیلر. خلاصه برنچی محاربه‌ده مسلمانلر غایت شانلی محاربه قیلدیلر. عاقبت مکه کافرلرینڭ باش کشیلری ابو سفیان بن حرب اوزی قاچوب قوتلدی. شول وقت عمر بن عاص دخی ابو سفیان ایله برابر قاچمشدی. مسلمانلر بیك کوب غنیمت مالی آلدیلر، بولارنڭ همه‌سنی حضرت پیغمبر شول صوغشده حاضر بولغان مجاهدلرگه تقسیم قیلدی. اوز نفسی اوچون بر نرسه آلمادی. صوڭره مکه خلقی اوزلرینڭ اسیرلرنی بیك کوب آقچه برلان کیری آلدیلر. ابو سفیان بیك مأیوس بولوب امید اوزوب قایتدی. قایتوب بو قایغولی خبرنی مکه خلقنه معلوم قیلغاچ ابو لهب قایغوسندن وفات ایتدی. بو صوغش مسلمانلر اوچون

بیک زور شرف اولوب، هم دین اسلام‌نڭ قوت حاصل ایتمه‌سینه‌ده زور سبب اولمشدر.

شول بدر محاربه‌سنده اسیر توشکان کشی‌لردن عباس بن عبد المطلب عقیل بن ابی طالب و باشقه بر نیچه آدملر دین اسلامنی قبول ایدوب، صحابه‌لر آراسنده بیك بیوك آدم‌لر بولدیلر.

ذاتا مسلمانلق هر کون انتشار ایتمکده ایدی. عربلر کیلوب کروه کروه مسلمانلق‌نی قبول ایتمکده ایدیلر.

شول وقت‌لارده زکات فرض بولدی، مسلمانلرده بر قوۀ مالیه تدارکنه استعداد حاصل اولدی، بیت المال عنوانیله مالیه نظارتی قورولدی. شوکت اسلام هر کون و هر ساعت آلغه باصماقده ایدی. حضرت پیغمبرنڭ طور حرکتنده هیچ تبدل کورلمدی. هر وقت دین اسلامنی تبلیغ ایتمکده دوام ایدردی آیت آیت قرآن نازل اولمقده ایدی. مسلمانلر آراسنده دسیسه ایله مسلمانلقنی قبول ایتمش بعض منافقلر دخی بار ایدی. بو کشی‌لر ظاهرده مسلمان بولب کورنسه‌لرده، حقیقت‌ده کافرلر ایدی. بونلر جمله‌سندن بری عبد الله ابن ابی ابن سلول ایدی.

حضرت پیغمبر اوز آرالرنده منافقلر اولدیغنی بیلسه‌ده اظهار ایتمیوب سکوت ایدردی.

هجرت‌نڭ اوچونچی سنه‌سنده مکه کافرلری تکرار اتفاق قیلوب مسلمان‌لرغه قارشی اعلان حرب ایدرگه حاضر اولدیلر. ابو سفیان بن حرب جمیع قوتنی صرف ایدوب اوچ مڭ عسکر تدارك ایلدی. ایکی یوز آتلی عسکردن بشقه، یدی یوز (درع) تیمردن زره کیمش عسکری دخی موجود ایدی.

کافرلرنڭ بویله بر قوت عظیمه ایله مدینۀ منوره‌گه دوغری حرکتندن خبر آلوب، حضرت محمد عـ م. اصحاب کرام ایله مشاوره قیلدیلر. منافقلر رئیسی عبد الله ابن ابی ابن سلول دوشمان کیلوب کرگانچه مدینۀ منوره‌دن چیقماسقه دوشمانی شهر ایچنده قارشی آلورغه دلالت قیلدی. صحابه‌لرنڭ اکثری

احد میدانه چیغوب آرقالرنی طاغ طرفینه بیروب دوشمانی قارشی آلورغه مناسب کوردیلر.

بونڭ اوزرینه مڭ قدر عسکر حاضر اولمشدی، یولغه چیقدقدن صڭره عبد الله بن ابی‌نڭ وسوسه‌سی ایله اوچ یوز آدم یولدن کیری قایتدیلر. قالغانی یدی یوز اسلام عسکری رسول اللّه‌نڭ تحت قوماندەسنده چیغوب، احد طاغنه آرقالرنی بیروب، اوچ مڭ دوشمان عسکرینه قارشی مدافعه‌یه حاضر اولدیلر. اول زمانه‌غه قاراغنده غایت قانلی محاربه اولدی، اسلام عسکرندن یتمش قدر آدم شهید اولدی، شول جمله‌دن حضرت حمزه رضی الله عنه دخی شهید بولوب، حضرت پیغمبر عـ م. اوزی دخی یارالندی مبارك دیش‌لری قرلدی. بر کیچه قارانغوده بر منافق دسیسه‌سی ایله تون بیك قارانغو ایدی، مسلمانلر بر برنی تانمایینچه، آراغه دوشمان کیلوب کیردی دیب اویلاب، اوز آرالرنده مقاتله‌گه کرشدیلر.

کافر عسکری آراسنده خاتونلر دخی موجود ایدی، شول وقت مشرکلر رئیسی ابو سفیان‌نڭ خاتونی هند بنت عتبه معاویه‌نڭ آناسی، شهید بولغان حضرت حمزه نڭ قارننی یاروب یوراکلرنی چیغاروب، دیشی برلان واقلاب واقلاب تاشلادی، حضرت حمزه‌نڭ بورنلرنی قولاقلرنی کیسوب آلدی، کافرلر شول قدر وحشتلر اجرا قیلدیلر، مسلمانلر مغلوب و منهزم بولدیلر. عاقبت مسلمانلرنڭ بر قسمی قاچدیلر، حضرت پیغمبر آخرده ۱۲ کشی برلان قالدی. اوزنڭ مبارك یوزلرندن قانلر آقماقده ایدی، کینه شول حالده محضا بر حکمت الهی الله سبحانه وتعالی کفار قلبنه بر قورقو صالدی، کفار رجعت ایلدی بولماسه اوچ مڭ مسلح عسکرگه ۱۲ کشی‌نڭ نه قدری حکمی اولور ایدی، توتوب حضرت محمد علیه السلامنی قتل ایتسه‌لر دخی وقتلری بار ایدی. مگر الله تعالی صاقلادی کفار قریش رجعت ایتدی حضرت پیغمبر سلامت مدینهٔ منوره‌گه قایتدی.

ابتدای اسلامده بو کبی بر آغر محاربه مسلمانلر اوچون من طرف

الله بیك زور بر امتحان ایدی. مؤمنلر بو دفعه هم اوزلرینڭ اعتقادلرنی تجربه ایتدیلر، هم منافقلرنڭ حالی معلوم بولدی. هم رسول خدا محمد مصطفی صلی الله علیه وسلمنڭ تبلیغ ایلمکده اولدیغی دین اسلام، رسول اللهنڭ اوزندن کامل اعتقاد ایله اولدیغی تحقق ایلدی. اگر رسول اللهنڭ اوزنده کامل اعتقاد اولماسه ایدی، بو درجهده مغلوب بولغاچ امیدنی کیسر مأیوس اولوردی. بلکه بو حاللرنڭ رسول اللهغه هیچ سؤ تأثیری بولمادی، بلکه (ولا تهنوا ولا تحزنوا وانتم الاعلون) آیت کریمهسی نازل بولدی. کوکللرگزه ضعیفلك کتورمگز مغلوب بولدق دیب قایغرماگز عاقبت نصرت سزده اولاچقدر. (ان یمسسکم قرح فقد مس القوم قرح مثله) آیت کریمهسی کلدی وامثالی قرآن آیتلری همیشه کیلوب توردی.

دخی شونی اعتباره آلمق لازمدرکه: ابتدا اسلامده بولغان شول ایکی محاربه هر ایکسی دفاعی оборонительный محاربهلر ایدی هجومی наступательный دگل ایدی. یعنی دشمان مسلمانلر اوستنه کیلدی مسلمانلر کفار اوستنه بارمادی: بدر، احد، بونلر هر ایکسی مدینهٔ منورهدن بش و اون ایکی چاقرم مسافهدر.

بیك کوب مستشرقلر یازهلر محمد مسلمانلقنی قلچ برلان تاراتدی دیب؛ شونك اوچون بزگه اسلام تاریخنه اعتبار ایله نظر قیلمق لازمدر. مسلمانلق قلچ قوتی ایله تارالغانمه یوقمه؟ شونی اوگرگه کرك. بو خصوصده کامل انصاف و اعتبار ایله موازنه ایتمك لازمدر. یوقاروده ذکر ایدلمش ایکی محاربهدن صوگره نیچه صوغشلر اولدی بونلرنڭ همهسی دفاعی ایدی: احزاب خندق صوغشی، بنی مصطلق مریسیع، غزوة الانمار، حدیبیه، غزوة ذی قرد. بو محاربهلرنڭ همهسی دفاعی ایدی. بو محاربهلرنڭ همه تاریخلرینه برر برر نظر ایدهچك اولورساق هیچ شبههسز اسلامیت من القدیم عدالتی کندنه رهبر ایلمشدر. محضا صلح وسلم اساسینه قورولمش وبنا اولنمشدر اسلام تسمیهسی مسمیسینه غایت موافقدر.

حدیبیه صلح مقاوله‌سی دخی اسلامیت صلح وسلم خادمی اولدیغنه بر درجه دلالت ایده بیلور. حدیبیه هجرت محمدیه‌دن آلتنچی سنه‌سنده حضرت محمد عه م اصحاب کرام ایله مدینهٔ منوره‌دن حرکت ایدوب، عمرة حج قیلورغه مکهٔ مکرمه‌گه بارورغه دیب یولغه چقدیلر. شول وقت حدیبیه دیگان یرگه کیلگانده، قریش‌نڭ اتفاقی ایله عروه بن مسعود کیلوب، مکهٔ مکرمه‌گه کورگه مسلمانلرغه یول ویرمیه‌چکلرنی تبلیغ ایلدی. بونڭ اوزرینه حضرت پیغمبر عه م عثمان بن عفان‌نی مکهٔ مکرمه‌گه یباردی، کعبة اللهنی زیارت قیلوب چیغارغه رخصت صورادی. شول وقت‌ده امیر مکه اولان سفیان بن حرب حضرت عثمان‌نی توتوب حبس ایتدی یابوب قویدی. بویله هیچ بر ملت ایچنده ایلچی‌لری حبس ایتمك عادتی اولمدیغی حالده قریش خلقی پیغمبرنڭ ایلچیسنی حبس ایتدیلر. شول سببدن رسول الله اوزینڭ یاننده بولغان (۱۴۰۰) کشی ایله قول توتشوب بیعت قیلدی مکه‌گه باصب کیروب زیارت قیلورغه قرار بیردیلر. حضرت عثمان شول یرده حاضر بولمغاچ آنڭ اوچون رسول الله اوزینڭ صول قولنی توتوب، حضرت عثمان طرفندن بیعت قبول قیلدی، (شونڭ اوچون بیعت رضوان تسمیه اولندی) اهل مکه بو حالدن خبر آلوب، اوزلرینڭ حضرت عثماننی حبس ایتکانلرینه بیك اوکندیلر، پشیمان اولدیلر. حضرت عثماننی حالا بوشاتوب بر صلح نامه ترتیب قیلوب، سهیل بن عمرونی پیغمبر عه م حضورینه یباردیلر. حضرت پیغمبر مکه ایلچیسینڭ رجاسنی قبول قیلوب، حضرت علی‌نڭ فکرینه موافق، اون سنه مدت ایله بر صلح نامه یازلدی بو صلح نامه‌نڭ باشنده پیغمبرنڭ اسمی: (محمد رسول الله) دیب یازلغان ایدی، مکه کافرلری محمد بن عبد الله یازارغه صورادیلر، پیغمبر بونی هم قبول قیلدی، رسول الله دیگان سوزنی بوزارغه رضا بولدی. بو صلحنی دخی قریش بوزدی، صلح نامه مدتنی کوتمدی. صوڭره البته تکرار صوغشلر اولدی. هجرتنڭ یدنچی

یلینه قدر مسلمانلر بیك كوب محاربه‌لر قیلدیلر، نیچه صوغشلرده غالب بولوب، اسلامیت کوندن کونگه تقدم ایلدی آلغه باصدی.

بر طرفدن زید بن حارثه اوچ مڭ عسکر ایله سوریه مملکتنه دوغری حرکت ایتدی، اوراده اوچ مڭ اسلام عسکری یوز مڭ قدر روم عسکرینه تصادف ایدوب دهشتلی محاربه قیلدیلر، مسلمان عسکری بیك زور تلف اولدی، سر عسکر اولان زید بن حارثه و بشقه زور صحابه‌لر شهید بولدیلر. شول وقتلرده که اسلام عسکری غایت ضعیف بولغان ایدی، درحال خالد بن ولید حضرتلری سر عسکر مقامنی توتب، همان صف حربنی تبدیل ایدرك، باشقه بر طور حرکتله هجوم ایلدیسه، دوشمان امداد کلدی دیب اویلاب منهزم اولدیلر، شول کون خالد بن ولید حضرتلری صباحدن احشامه قدر صوغش قیلوب، طوقز قلچنڭ قبضه‌سنی صندیردی. شونڭ اوچون پیغمبر عه م حضرت خالدگه (سیف الله المسلول) دیو اسم بیردی.

بزم مسلمانلر بالالرینه هم خاتون قزلرینه قدر بو کبی حاللرنی معلوم قیلوب، اوز آرالرنده هر وقت شول حاللردن سوز قیلوب، مسلمانلقنڭ رسول الله زماننده بولغان حاللرنی اویلاسه‌لر، هیچ شبهه‌سز دین اسلامنڭ حق دین اولدغینه کوندن کونگه اعتقادلری آرتار، دوشمان سوزینه آلدانمزلر، هیچ بر وقت غافل هم بولمازلر.

حضرت پیغمبر علیه السلام نڭ صفتلری

حضرت پیغمبر علیه السلام جمیع مخلوقلرنڭ آرتق و افضلی ایدی. حضرت پیغمبر عه م دیدی: من آدم بالالرینڭ سیدی‌من. الله تعالی پیغمبرمز حقنده قرآنده ایته: «سینی بتون عالمگه دنیا و آخرت خلقینه رحمت ایچون بیردم» دیوب. و دخی نیچه آیتلر نیچه حدیثلر بار که رسول اللهنڭ جمله

مخلوقدن افضل اولدیغنه دلالت ایدر. بوندن باشقه بر آدم رسول اللهنڭ ترجمۀ حالنی یخشی بیلوب کامل اعتبار برلن اولچهسه، عقل ترازوسینه صالوب قاراسه، اوزیده دیرکه بوندن آرتق آدم بولورغه ممکن دگل دیب. بز شونڭ اوچون بو مقامده حضرت پیغمبر ع‌م نڭ بعض صفتلرنی یازارغه و بر درجه موازنه قیلورغه مناسب کوردك. انشاء الله مؤمن قرنداشلرمزغه فائده بولور.

حضرت پیغمبر ع‌م حقنده بولغان حدیثلردن همه صحیح بولغان، صحابه لردن بیك یخشی کشیلرنڭ کوزلری برلن کوروب، قولاقلاری برلن ایشدوب، سویله‌گان سوزلرینی‌گنه یازامز هم ایڭ معتبر حدیث کتابلرنده بولغان سوزلرنی یازامز.

"توکّل": بنده اوچون بیك یخشی صفتلردن بری توکلدر یعنی اللهغه کامل اخلاص برلن اعتماد قیلمق. حضرت پیغمبر ع‌م الله تعالیگه شول قدر اعتماد قیلغان، هیچ بر باشقه کشیگه شول قدر توکّل ممکن دکل: محاربه‌ده صوغشلرده آزغنه عسکر برلن اوزندن اون قات آرتق بولغان عسکرگه قارشی صوغشقه چیغولار، نیچه مرتبه کافرلر اوتررگه قصد قیلغان یرده بر اوزی میدانده بولووی همه‌سی کامل توکّل تام اولدیغنه دلالت ایدر حتی بر دفعه نجد قربنده بر وادی‌ده حضرت پیغمبر قلچینی بر آغاچ پوداغنه ایلمش کوله‌گه‌ده یوقلایدر ایدی، شول وقت بر دشمان کیلوب حضرت پیغمبرنڭ قلچینی آلدقدنصوڭره اوزینی اویاتوب: حاضر سنی اولتره‌م دیگانده حضرت پیغمبر ع‌م نڭ قولنده بر قورال یوق بولسه‌ده: «الله یعصمنی» دیدی، هم الله تعالی صاقلادی. بو حدیثنی جابر بن عبد الله نیچه نیچه طریقدن روایت قیلادر.

"شفقت، مرحمت": حضرت پیغمبر علیه السلام بنده‌لرنڭ ایڭ شفقتلی ایڭ مرحمتلی‌لرندن اولوب، امتی اوچون هر وقت قایغرور هم امتینی هر تورلی بلالردن صاقلارغه اجتهاد قیلور ایدی. امتی احوالندن هر زمان حکایه قیلوب حضور رب العالمین‌ده امتی اوچون هر

نوع گناهلرنڭ عفو اولنمه‌سینی استرحام ایله‌دی، حتی گناه کبیره اصحابنه دخی مرحمت ایده‌جکینی وعده قیلدی (شفاعتی لاهل الکبائر من امتی) بیوردی.

"شجاعت" بهادرلق و "جود" یومارتلق حضرت محمد صلی الله علیه وسلم‌ده خارق العاده ایدی، حضرت انس بن مالك رضی الله عنه دیرکه: «من حضرت پیغمبر علیه السلامه اون یل خدمت ایتدم، بڭا بر کره اوف دیمه‌دی، و هر نه که قیلدم ایسه نی ایچون قیلدڭ دیمه‌دی». دخی دیر که: «صلی الله علیه وسلم بر کون مسجدده اولطورمقده ایدی، بر غریب کلدی، رسول اللهدن سؤال ایتدی.

رسول الله دیدی: «آز صوڭره کل ویرورمن». هر کس حیران اولدیلار، رسول الله قایدن آلوب بیرور دیب، زیرا هر کم بیلوردی رسول اللهده هیچ نرسه یوق. شول زمانده کبار صحابه‌دن بری دیدی: «انفق و لا تخش من ذی العرش اقلالا» حضرت پیغمبر دیدی: «الله بڭا اویله امر ایتدی».

حسن اخلاق حضرت محمد علیه السلامده اولدیغی کبی هیچ کیمسه‌ده اولاماز، شونڭ اوچون الله تعالی «وانك لعلی خلق عظیم» بیوردی. حضرت محمد عم ده اولان اخلاق حسنه حقنده سیر کتابلرینی کمال اعتبار ایله مطالعه ایدنلر کافه‌سی حیرتده قالمشلاردر. دگل یالگز مسلمانلار حتی خره‌ستیانلر دخی حیران اولمشلردر. رسول اللهنڭ اخلاق حسنه‌سندن لایقیله بحث اولندیغی تقدیرده، جلدلر ایله کتاب یازمق لازمدر.

بزم ایچون شول قدریسی شایان شکراندر که علمای اسلام بو خصوصده هیچ اهمال ایتمامشلردر، وقت و زمانیله حتی غالبا موقع و مکانیله رسول الله هر نه که ایشله‌مشدر همه‌سینی یازمشلردر. بزم محررلرمز یازوچیلرمز همه‌سی رسول الله حقنده هر نه یازمشلردر، سند و دلیللری ایله قید و ضبط ایتمشلر، بزم کتب اسلامیه‌ده اوهام و خیال ایله یازلمش کتب دینیه‌دن بر کتاب بولناماز، همه کتابلارمز خصوصا

رسول الله صلی الله علیه وسلم‌نڭ اوصافی حقنده بولغان کتب معتبره کافه‌سی متعدد سندلر ایله روایت اولنمش‌در. بز انشاء الله رسول الله‌نڭ معجزه‌لری حقنده و معراج پیغمبری حقنده مفصل مقاله‌لر یازمق فکرنده‌مز رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حقنده دشمان‌لار طرفندن اعتراض اولنمش نه قدر مهم مسئله‌لر وار ایسه، همه‌سنی برر برر تعداد ایتمك، بهتان و افترا ایدنلره مناسب جواب‌لر بیرمك البته علمای اسلام‌نڭ وظیفه‌سیدر. شونڭ اوچون بز بو خصوصلری ملاحظه ایده‌رك نمونه طرزنده بر قاچ شیلر یازمق فکرنده‌مز. هر نه قدر بزم یازمقده اولدیغمز و یازه‌جغمز مسئله‌لر، بزم حالمزه کوره اولاجقدر. بز بر خلاصه یازوب مطلبه جزئی بر خدمت طریقنه سلوك ایدرسك، بزم اوچون فوق العاده بر موفقیت حساب اولنه بیلور، علمالرمز ایسه انشاء الله مطلبه تمام تمام موافق صورتده خدمت ایده‌جکلری مقرردر.

حضرت محمد مصطفی صلی علیه وسلم اوصافی حقنده کتب شمائل غایت مفصل و غایت مکمل اوله‌رق یازلمش و قید اولنمش‌در، حتی دگل اویاو زمانلرنده اولان احوالی، بلکه اویقوده زمانلرنده حضرت محمد عم نه کبی حالاتده اولمش، نه کبی هیئتده یاتمش، نه کبی هیئتده اوتورمش و نیندی توشلر کورمش، همه‌سی اسلام علمالری طرفندن یازلمشدر. بز مسلمان‌لر یوز بڭ لسان ایله شکرانه قیلساق آزدر: پیغمبرمزنڭ احوالی و طوغدیغی ساعتدن تا آخر نفسینه قدر معیشت و ترکلیکی و آخر الامر وفاتی دخی علمای اسلام طرفندن قید اولنمشدر نه صورتله وفات ایلدیکی و قاچ کون خسته اولدیغی حین وفاتنده دخی امتی امتی سوزلریله دنیادن مفارقت ایلدیکی مفصل صورتده یازلمشدر. شولارنڭ همه‌سنی نظر اعتباره آلوب موازنه ایده‌جك اولورسق، مسلمانلر اوچون حضرت محمد عم نڭ هیچ بر مجهول حالی یوقدر. بونڭ اوزرینه

قرآن کریم دخی شهادت ایدرکه الله تعالی قرآن کریمنده دیر: (قل انما انا بشر مثلکم) ای محمد دی اول بنده‌لرگه من سزنڭ کبی آدم من. حضرت محمد عه م عبودیت بنده‌چیلك ایله افتخار ایدردی. حضرت پیغمبر عه م (سبحان الذی اسری بعبده) آیت کریمه‌سی نازل اولدیغی زمان شادلندیغی قدر، هیچ شادلندیغی یوقدر دیه‌رك محدثین کرام روایت قیله‌در. شول بزنڭ کبك بر بنده آتاسی آناسی معلوم، نسلی نسبی معلوم، یتیملکده اوسمش، اوقومق یازمق بلماز بر آدم، نهایت یکرمی اوچ ییل ایچنده عالم مدنیته و انسانیته اویله بر خدمت ایتمش، بو کون بو خدمت مقدسه سایه‌سنده، اوچ یوز میلیونی متجاوز اهالی او مسلکی قبول ایده‌رك بختیار اولمشلر. حضرت پیغمبر عه م نڭ تعلیم ایلدیکی دین مبین اسلام، اوزینڭ حین حیاتنده ارض حجازده انتشار ایدوب، خارجه سرایت ایتمامشدی. اما ذات پاك محمدی ارتحال دار بقا ایلدکدن صوڭره، خلفای راشدین همت و غیرتیله بر مدت قلیله ظرفنده دین اسلام شرقا وغربا بر سرعت فوق العاده ایله انتشار ایدوب، هجرت نبوی‌دن (۹۳) سنه‌لرده بتون ارض فلسطینی نور اسلام ایله تنویر ایلدکدن صوڭره، اورطه آسیالری کیچوب عموم ترکستانی اعمار ایدوب، چین ماچین اورته‌لرنده (پیکین) گه قدر میدان آلدی. حضرت قتیبه بخارای شریفده ایکی یل اقامت ایدوب لوای اسلام تقرر ایلدکدن صوڭره، چین حدودینه دوغری حرکت ایده‌چکی زمان یازمش اولدیغی وصیت نامه، (۹۱) تاریخله مورخ اولدیغنی حسن حسنی الطویرانی علیه الرحمه روایت ایدردی. فقط نرده کوردیکی خاطرمده قالمادی، شول سوزنی کمال حیرتله تکرار ایلدیکنی بیلورم.

حسن حسنی علیه الرحمه تاریخ اسلامده کامل و عالم بر آدم اولدیغنی بیانه حاجت یوقدر. یالکز حسن حسنی روایتنه اعتماده حاجت هم یوق عموم مورخلر برنچی یوز آخرنده

دین اسلامنڭ (پکین) گه قدر واردیغنی روایت ایتمشلردر.

بر زمانلرده (قوره) ده خلافت اسلامیه تأسیس اولندیغنی «الجریدة الجدیده» صاحبی تفصیلا ضبطایتمشدر.

شول قدر بر مدت قلیله ایچنده دین اسلامنڭ بو قدر میدان آلدیغنی ملاحظه قیلمایچه حضرت پیغمبرگه تل اوزاتقان احمقلرغه سوز سویلامکه دخی حاجت یوقدر. اسلامیت عین انسانیت اولدیغنی بز پك چوق یازدق، بوندن صوڭره هم یازاجغز. اسلامیتنڭ سرعت انتشارینه سبب، احکام اسلام طبیعت انسانه غایت موافق اولدیغیدر.

بز بو مسئله‌لرنڭ مفصلنی بو رساله‌مزنڭ جزء ثانیسنده یازارمز شمدی بومقامده رسول الله صلی الله علیه وسلمنڭ وفاتندن بر نیچه سوز سویله‌مك مناسب کوردك:

حضرت پیغمبر عه م وفاتندن مقدم مکهٔ مکرمه‌گه باروب حجة وداعنی ادا قیلغان زمانده عرفاتده (الیوم اکملت لکم دینکم و اتممت علیکم نعمتی ورضیت لکم الاسلام دینا) آیت کریمه‌سی نازل بولدی. بو آیت کریمه نازل بولغانده صحابه‌لردن کوب آدملر یغلادیلر. رسول اللهنڭ مفارقت زمانی یقین بولغانی سیزدیلر. صوڭره کوب وقت کیچمه‌دی (انك میت وانهم میتون) آیتی نازل بولدی، کبار صحابه همه‌سی رسول اللهنڭ وفات اوله‌جغنی یقینا بیلدیلر. صوڭره رسول الله صلی الله علیه و سلم خسته اولدی، خسته‌لغی کوندن کونگه آغرلاشدی، بر کون نمازغه هم چیغا آلمادی، صحابه‌لر کوتدیلر. وقت آز قالدی، حضرت بلال رضی الله عنه پیغمبر عه م نڭ مسجدگه چیغه تورغان قاپوسینه کیلوب الصلوة! الصلوة! دیه چاغردی ایسه، رسول اللهنڭ حالی یوق ایدی. جماعت نمازینه امام بولورغه حضرت ابوبکرگه قوشدی. حضرت ابوبکر صباح نمازنی جماعت برلان قیلدی. رسول اللهنڭ نمازغه چغارغه حالی کیلمکاننی کوردی، شولای هم بولسه‌ده عوالیده بولغان باغچه‌سینه اوز خدمتنه کیتدی. هم شول کونی حضرت محمد صلی علیه و سلم وفات

ایلدی. البته رسول اللهنڭ وفاتی شونده
حاضر بولغان کیمسنهلرگه بیك آغر تأثیر
قیلدی. صحابهلردن بعض کشیلرنڭ تل
لری توتلدی. حضرت عمر حیران بولوب
نی ایشلرگه بلماینچه هر تورلی اوی ایرلان
رسول الله وفات اولغان یوق، هر کیم
وفات اولدی دیرسه، باشنی کیسه من دیب
قولینه قلچ آلوب توردی. شول وقت حضرت
ابو بکرگه خبر ایرشدی. ابو بکر الصدیق
غایت صبرلی کشی ایدی، هیچ
شاشمادی. کیلوب رسول اللهنڭ یانینه
کیردی. رسول اللهنڭ یوزنی آچوب
مبارك ماڭلایندن اوبدی. صحابهلرده
بولغان حیرتی کوروب مسجدده منبرگه
چیقدی، حمد ثنا بعدنده بلیغ برخطبه
اوقودی، خطبهسنده دیدی: هر کس
محمده عبادت ایتمش ایسه، محمد بوکون
وفات ایتدی، و هر کس اللهغه عبادت
ایدرسه، الله تعالی حی دائم باقی در، هیچ بر
وقت وفات ایتمز (انك میت و انهم میتون)
آیت کریمهسنی اوقودی. حضرت عمر بو
آیتنی ایشتکاچ قولندن قلچلری توشدی.
حضرت ابو بکر الصدیقنڭ بو گوزل
نصیحتندن صوڭره صحابهلر عقللرنی
باشلرینه توبلادیلر. ایشکه باشلادیلر.
بعضلری رسول اللهنڭ تکفین وتجهیز
مسئلهسی ایله مشغول بولدیلر. وبعض
آخرلریده رسول اللهنڭ مقامنه خلیفه
صایلامق لازم اولدیغنی ذکر قیلوب،
شول مسئله ایله مشغول بولدیلر.
بو مسئلهلرنڭ همهسینڭ تفصیلنی بز
انشا الله بو کتابنڭ بوندن صوڭره
چیغا تورغان جزلرنده یازار وبیك آچیق
ومفصل معلوماتلر بیرورمز، شمدیلك
بو قدر ایله اختصار قیلهمز. بزنڭ
مسلمانلر اوچون بیك مهم ولازم بولغان
مسئلهلر بونلردر. بونلری تکرار تکرار
اوقومق، تکرار تکرار سویلامك هر
مؤمنگه لازمدر. تاکه هر کشی رسول
اللهنڭ حالنی لایقیله بیلسون الله سبحانه
وتعالی جملهمزگه شفاعتنی نصیب ومیسر
قیلسون (شفاعتی لاهل الکبائر من امتی)
بیورمش هر مؤمن کامل اخلاص ایله
گناهلرنی اعتراف قیلوب رسول اللهنڭ
شفاعتنی امید ایدرگه کرك.

معلم افندیلره مراجعت

بز اوزمزنڭ اثرلرمزده تکرار سویلادك، ملت‌نڭ استقبال اوچون امیدی یالڭز طلبه و شاگردلردندر، یعنی ملتنڭ احوالنی اصلاح اوچون ابتدا طلبه احوالنی اصلاح ایتمك لازم‌در. طلبه احوالنی اصلاح ایتمك‌ده ابتدا امرده معلم‌لرنڭ تأثیری شبهه‌سزدر. شو حالده بزم معلم‌لرمز وقت تعلیم‌ده ممکن قدر طلبه‌لری موافق شرع تربیه ایتمکه غیرت و همت ایتمه‌لری واجبدر.

شرعا و عقلا ممدوح بولغان اوصاف واطوار نبوتی و آداب معاشرهٔ اسلامیه‌نی بالالره حین صباوت‌لرنده دخی تعلیم ایدوب کوستروب، بالالرنڭ تربیه‌لرینه دقت ایتمك معلم‌لرنڭ وظیفه‌لریدر.

اگر معلم افندیلر قبول بیورسه‌لر، بزم بو رساله‌مز بر درجه اخلاق درسی مقامنده اولاد مسلمین‌گه تعلم اولنورسه، فائده‌دن خالی اولمزدی. بلکه بالالره تعلیم ایتمك اوچون. بالالری بر خیلی مهم مسئله‌لردن خبر دار ایتمك اوچون، تاریخ اسلام مقدمه‌سینه آشنا قیلمق لا بد منه بولغان مسئله‌لردندر. اگر بزم بو رساله‌جکمز معلم‌لر آراسنده مقبوله کیچرسه، جزء ثانی دها مناسب بر طرزده ترتیب اولنور ایدی. معلم افندیلرنڭ بعض‌لری حضورنده مقبول اولورسه، بو خصوصده جریده ستونلرنده بر ایکی سوز کوریلورسه، غایت اهون فیئات ایله صاتمه‌سنی التزام ایدوب، تکرار طبع ایدرك، شمدیلك (الفته) علاوه اولنه‌رق ویرمك اوچون طبع اولندیغندن، نسخه‌سی مطبعه‌مزده پك آزدر. اگر جمع ایتمش‌لر ایسه، «الفت» اوقوجی‌لرندن برر نسخه‌سی بولنور. معلم افندیلرنڭ بو خصوصده رأی و نظرلرینه منتظرمز. اساس دینی تعلیم بابنده بویله بر کتاب‌نڭ اوز تلمزده بالالره تعلیم اولنمه‌سنی ظن ایدرم بیك کوب آدم‌لر قبول ایدرلر.